

การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชนในจังหวัดพะเยา

สารนิพนธ์
ของ
ขวัญตระกูล หาญกล้า

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
กรกฎาคม 2560

การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชนในจังหวัดพะเยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
กรกฎาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชนในจังหวัดพะเยา

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
กรกฎาคม 2560

ขวัญตระกูล หาญกล้า. (2560). การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชน
ในจังหวัดพะเยา. สารนิพนธ์ ร.ป.ม.(นโยบายสาธารณะ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์:
ศาสตราจารย์ ดร. วรพิตย์ มีมาก.

การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์การมีส่วนในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัด
พะเยาของประชาชนในจังหวัดพะเยา และเพื่อประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชน
ในจังหวัดพะเยา การประเมินใช้รูปแบบ CIPP model กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
ข้าราชการในจังหวัด ข้าราชการในอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนที่มีอายุ 18 ปีเป็นต้นไป
ที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพะเยา จำนวน 350 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิที่ใช้สัดส่วน
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อย
ละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติเชิงอ้างอิง (t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทาง
เดียว และการทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) ณ ระดับนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ในด้านการรับทราบข้อมูลข่าวสาร
การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ และการติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง 2) ระดับความสำเร็จใน
การประเมินผลการจัดทำแผนฯ อยู่ในระดับปานกลาง 3) คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่
ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน จะทำให้ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมี
ส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา แตกต่างกัน ทั้งการพิจารณาจากด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของ
ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา และเมื่อพิจารณาจากด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ
และผลผลิต

STUDY OF THE VALUATION OF THE PROVINCIAL DEVELOPMENT PLAN THROUGH
PERSONAL INVOLVEMENT IN THE PHAYAO PROVINCE

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Public Administration in Public Policy
at Srinakharinwirot University
July 2017

Khwantrakul Harnkla. (2017). *Study of the Valuation of the Provincial Development Plan Through Personal Involvement in the Phayao Province*. Master's Project M.P.A. (Public Policy). Bangkok: Graduate School. Srinakharinwirot.
Project Advisor: Professor Dr. Worapit Meemak.

The purpose of this study is to analyze public participation in formulating the Phayao provincial development plan, and to evaluate the provincial in this study development plan through personal involvement in the Phayao province. The evaluation model was CIPP. The samples, sampling via proportional stratified random method, were three hundred and fifty government officers in the provinces and districts the heads of tambons and villages, and 18 year-up residents in Phayao province. data collected by reliability-tested questionnaires were analyze through descriptive statistics such as (frequency, percentage, mean, and standard deviation) and inferential statistics such as (t-test, One – Way ANOVA, and multiple comparison test via LSD (Least Significant Difference), with a statistical significarce at 0.05

The acquired findings of this study were as follows: 1) The participation in plan formulation in terms of being acquainted with information, involvement, planning and monitoring and evaluation at moderatelevel. 2) The accomplishment of plan formulation is at a moderate level. 3)The dissimilar traits, such as education level, occupation, and working experience could influence substantial differences in terms of on attitude towards the provincial development plan through personal involvement in Phayao province, considering both aspects of the public participation in planning formulation and of context, input, process, and product.

สารนิพนธ์
เรื่อง
การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชนในจังหวัดพะเยา
ของ
ขวัญตระกูล หาญกล้า

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....

.....ประธาน

(ศาสตราจารย์ ดร. วรพิตย์ มีมาก)

(ศาสตราจารย์ ดร. วรพิตย์ มีมาก)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. เพ็ชรรัตน์ ไสยสมบัติ)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. ประไพร์ อภิชาติสกุล)

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา สำเร็จลุล่วงด้วยความอนุเคราะห์อย่างยิ่งของ ศ.ดร.วรพิตย์ มีมาก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ พร้อมคณะอาจารย์ที่ปรึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้ความเมตตาสละเวลาให้คำปรึกษา คำแนะนำ คำติชม ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการดำเนินการวิจัยจนเป็นผลสำเร็จถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณประธานกรรมการสอบสารนิพนธ์ กรรมการ และเลขานุการสอบสารนิพนธ์ ที่กรุณาแก้ไขข้อบกพร่องของการวิจัย เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหามากที่สุด

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์ที่เป็นแนวทางในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ กลุ่มงานยุทธศาสตร์และข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัด สำนักงานจังหวัดพะเยา ผู้ที่ช่วยให้ข้อมูลที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการสร้างเครื่องมือวิจัยให้สมบูรณ์ ทำให้ได้ความเที่ยงตรงและความถูกต้องของแบบสอบถาม ตลอดจนให้การสนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ และจัดหาเอกสารในการทำวิจัย รวมทั้งให้ความร่วมมือ ประสานงาน และช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และเจ้าหน้าที่ผู้ร่วมปฏิบัติงานผู้ซึ่งคอยให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าสารนิพนธ์นี้จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพของผู้บริหารจังหวัดพะเยาตลอดจนหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขวัญตระกูล หาญกล้า

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ประโยชน์ของการวิจัย	4
ขอบเขตและแนวทางของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
สมมุติฐานการวิจัย	8
2 แนวคิด และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	10
แนวคิดว่าด้วยการประเมินผล	10
โมเดลการประเมินแบบซิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam	12
แนวคิดว่าด้วยแผนพัฒนา และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	14
แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
3 วิธีดำเนินการวิจัย	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	25
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	26
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	28
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล	33
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน	36
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน	49
ตอนที่ 4 ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา	67

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	6ต
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	69
ผลที่ได้จากการวิจัย.....	66
อภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะ.....	72
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป.....	76
 บรรณานุกรม	 78
 ภาคผนวก.....	 81
ภาคผนวก ก แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	82
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	88
 ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์.....	 91

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการในจังหวัด ในอำเภอ.....	27
2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน.....	28
3 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล.....	33
4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้นำชุมชนด้านการประชาสัมพันธ์.....	36
5 ผลรวมของระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน.....	38
6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	38
7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	39
8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา...	40
9 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการรับทราบข้อมูล.....	41
10 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการเข้าร่วมจัดทำแผนฯ.....	41
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการติดตามและการประเมินผล.....	42
12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ.....	42
13 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการรับทราบข้อมูล.....	43
14 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการเข้าร่วม จัดทำแผนฯ.....	44

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการติดตามและการประเมินผล.....	45
16 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน.....	46
17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน ด้านการรับทราบข้อมูล.....	47
18 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน ด้านการเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ.....	47
19 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน ด้านการติดตามและประเมินผล.....	48
20 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	48
21 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสถานะแวดล้อม.....	50
22 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านปัจจัยนำเข้า.....	51
23 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลกระทบ.....	52
24 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลผลิต.....	53
25 ผลรวมของระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วม ของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model	54
26 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามเพศ.....	55

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
27 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามอายุ.....	56
28 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามระดับการศึกษา.....	57
29 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านสภาวะแวดล้อม.....	58
30 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้า.....	58
31 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านกระบวนการ.....	59
32 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านผลผลิต.....	59
33 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามอาชีพ.....	60
34 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพในด้านสภาวะแวดล้อม.....	61
35 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพในด้านปัจจัยนำเข้า.....	61
36 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพในด้านกระบวนการ.....	62
37 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพในด้านผลผลิต.....	62
38 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน.....	63
39 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงาน ในด้านสภาวะแวดล้อม.....	59
40 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงาน ในด้านปัจจัยนำเข้า.....	64
41 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงาน ในด้านกระบวนการ.....	64
42 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน.....	65
43 ความแตกต่างคุณสมบัติส่วนบุคคล.....	71
44 ความแตกต่างคุณสมบัติส่วนบุคคล.....	72

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แผนพัฒนาจังหวัดเกี่ยวข้องกับโครงการและแผนงานต่าง ๆ ของจังหวัดที่จำเป็นต้องจัดทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และทิศทางการพัฒนาของจังหวัดในอนาคต โดยต้องคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด รวมตลอดถึง ความพร้อมของภาครัฐและภาค ธุรกิจเอกชน และยุทธศาสตร์ระดับชาติ มีกระบวนการรับฟังหรือให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ของจังหวัดมาพิจารณาให้เกิดความผสมผสานไม่ขัดแย้งในด้านใดด้านหนึ่ง โดยมีระยะเวลาของแผนพัฒนาจังหวัด 4 ปี แนวทางในการพัฒนาจังหวัดจะต้องมีองค์รวมที่ครอบคลุมทุกมิติในด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและความมั่นคง เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างโอกาสและอาชีพให้สนองต่อความต้องการของประชาชนในจังหวัด โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางหรือมาตรการการพัฒนาให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน แผนพัฒนาจังหวัด เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาหรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระดมความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้ได้จุดมุ่งหมายในการพัฒนาวิธิดำเนินการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมาย โดยนำเอาแนวความคิดการพัฒนาแบบองค์รวม และการบูรณาการเป็นกรอบแนวทางดำเนินการตั้งแต่ขั้นการวางแผนกลยุทธ์ จนถึงขั้นการวางแผนปฏิบัติการ (สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด, 2547: 10)

แผนพัฒนาจังหวัด จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาล และทิศทางการพัฒนาประเทศไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน และเป็นแผนชี้้นำการพัฒนาจังหวัดในภาพรวมระยะยาว (4 ปี) แต่ไม่ยึดมั่นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับปัญหาและความต้องการของประชาชนในขณะนั้น จึงสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและทิศทางการพัฒนาของประเทศ (สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด, 2547: 10)

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณในระดับจังหวัด มีพัฒนาการมาตามลำดับ โดยเฉพาะในส่วนของการจัดสรรงบประมาณ จากเดิมที่มีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดผ่านส่วนราชการ ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานอื่นใดของรัฐ การจัดสรรงบประมาณจากงบกลาง (งบ CEO) และได้พัฒนารูปแบบของการได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการในพื้นที่จังหวัดโดยตรงในฐานะเป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยมีพัฒนาการ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดมาตามลำดับ ซึ่งตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515 - 2519) รัฐบาลเริ่มมีการพัฒนาชนบท และกำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดเป็นเครื่องมือในการวางแผนจากล่างขึ้นบน คือให้จังหวัดจัดทำโครงการและส่งให้ส่วนกลางพิจารณา แต่การพัฒนาในช่วงเวลาดังกล่าวไม่บรรลุเป้าหมาย เพราะปัญหาความยากจนในชนบททวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น มีความเหลื่อมล้ำของรายได้ค่อนข้างสูงระหว่างสังคมเมืองและชนบท (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2552: 1-2)

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2546 และวันที่ 6 พฤษภาคม 2546 ให้ทุกจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ใช้การบริหารงานแบบบูรณาการโดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารสูงสุดของจังหวัด (Chief Executive Officer : CEO) ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2546 เป็นต้นไป เพื่อให้มีการกระจายอำนาจในการบริหารให้มีหน่วยงานเชิงยุทธศาสตร์ภาครัฐในระดับพื้นที่ที่มีศักยภาพและสมรรถนะสูงสามารถประสานและกำกับดูแลการปฏิบัติราชการของทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจและหน่วยงานอื่นของรัฐ ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนให้สามารถริเริ่มแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดระบบงานที่มีกระบวนการสร้างความเห็นพ้องต้องกันของทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อให้ประชาชน ได้รับบริการด้วยความรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง และมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนในการบริหารราชการ ระดับพื้นที่ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2552 หน้า 1-2)

ด้วยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 มาตรา 52 วรรคสาม มาตรา 53/1 และมาตรา 53/2 เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานแบบบูรณาการในจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ให้จังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด ยื่นคำขอจัดตั้งงบประมาณได้ ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา และให้ถือว่าจังหวัดหรือกลุ่มจังหวัด เป็นส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณ โดยให้จังหวัดจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระดับชาติ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น โดยให้ผู้ว่าราชการจังหวัดประชุมหารือร่วมกับ หัวหน้าส่วนราชการ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งภาคประชาสังคม ผู้แทนภาคธุรกิจเอกชน และแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. 2551 ซึ่งมีหลักการหนึ่งในการสร้างโอกาสและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาสังคมในจังหวัด เพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน การกระจายอำนาจการตัดสินใจสู่ระดับผู้ปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการ การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี มีความโปร่งใส และมีการตรวจสอบผลสัมฤทธิ์ของการปฏิบัติราชการ

การบูรณาการ ตั้งแต่กระบวนการวางแผน กระบวนการกำหนดยุทธศาสตร์ การบริหารตามแผนและยุทธศาสตร์ รวมไปถึงการบูรณาการระหว่างแผนงานและงบประมาณ การบูรณาการระหว่างภาครัฐ ภาคท้องถิ่น และภาครัฐกับภาคธุรกิจเอกชน (มนุษย์ วัฒนโกเมร, ทัศนีย์ ดุสิตสุทธิรัตน์ และชาติชาย ณ เชียงใหม่, 2552) กำหนดให้จังหวัดบูรณาการทุกภาคส่วนในพื้นที่ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด โดยยึดหลัก ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ไขปัญหา และร่วมรับผิดชอบ การบริหารแบบเครือข่าย และการบูรณาการทรัพยากร รวมทั้งให้จังหวัดริเริ่มเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ นำปัญหาความต้องการของประชาชนมากำหนดเป็นแนวทางริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพ การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ต้องคำนึงถึงความต้องการและศักยภาพของประชาชน สิ่งสำคัญที่เป็นปัจจัยในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ควรเกิดจากการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุม จังหวัดมีแผนและงบประมาณในการพัฒนาจังหวัดที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ (สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย, 2552; 5)

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา 4 ปี(พ.ศ. 2557 - 2560) ได้ทำการศึกษาบริบทและศักยภาพ ของจังหวัดตามกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของจังหวัด ซึ่งกระบวนการดำเนินการเน้นบูรณาการของทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนด แนวทาง วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และยุทธศาสตร์ในการพัฒนา จังหวัดพะเยา จึงมีนโยบายที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ บริหารงานแบบบูรณาการจังหวัดพะเยา เพื่อดำเนินการในรูปแบบของกลุ่มภารกิจ (Cluster) ใน 4 กลุ่ม ภารกิจ คือ 1) กลุ่มภารกิจด้านเศรษฐกิจ 2) กลุ่มภารกิจด้านสังคม 3) กลุ่มภารกิจด้านความมั่นคง และ 4) กลุ่มภารกิจด้านการบริหารจัดการ โดยคณะกรรมการประกอบด้วยทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้ครอบคลุมใน 5 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านสังคม มิติด้านความมั่นคง มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มิติด้านการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยภารกิจหรืองานใดที่ไม่ตรงกับกลุ่มภารกิจ 1) , 2) และ 3) ให้ รวมอยู่ในกลุ่มภารกิจด้านการบริหารจัดการ

อย่างไรก็ตาม การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ในปัจจุบัน แต่ละจังหวัดยังขาดหลักการในการสร้าง โอกาสและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจเอกชน และ ภาคประชาสังคมในจังหวัด จึงทำให้ศักยภาพในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาส่วนรวมกันเพื่อการพัฒนา จังหวัดรวมไปถึงการกระจายอำนาจการตัดสินใจลงสู่ระดับผู้ปฏิบัติเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ต่อความต้องการของประชาชน รวมถึงทำให้ประสิทธิภาพและความรวดเร็วในการปฏิบัติราชการลด น้อยลง ทั้งนี้ ศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่นในจังหวัด ความพร้อมของภาครัฐ และภาคธุรกิจเอกชน ยังเป็นปัญหาสำคัญที่จะทำให้การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร (ประสิทธิ์ การกลาง, 2552: 21)

จากหลักการที่กล่าวข้างต้น ทำให้เห็นว่าการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดยังไม่ประสบ ผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากประชาชนให้ความสนใจในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดไม่มากอย่างที่ควรจะเป็น ซึ่งสาเหตุอาจเกิดจากศักยภาพของประชาชนในท้องถิ่น ความไม่เข้าใจกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัด นโยบายเชิงบริหาร ข้อจำกัดในการเสนอของบประมาณเพื่อการพัฒนาปฏิทินการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดไม่สอดคล้องกับปฏิทิน การจัดทำแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การไม่เห็น ผลประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับอย่างจริงจังจากแผนพัฒนาจังหวัด การเสนอแผนงานโครงการเพื่อขอรับ งบประมาณเพื่อแก้ไขปัญหาในพื้นที่แล้วไม่ได้รับการตอบสนอง ข้อจำกัดของห้วงระยะเวลาในการ ดำเนินการ เป็นต้น

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ดีจะช่วยเพิ่มโอกาสสำหรับความสำเร็จเท่านั้น แต่ก็มีใช่เป็น หลักประกันความสำเร็จของนโยบาย/แผนงาน/โครงการสาธารณะทั้งหมด ทั้งนี้เพราะความสำเร็จหรือ ความล้มเหลวของนโยบาย/แผนงาน โครงการต่างๆ จะต้องผ่านกระบวนการต่างๆ อีกมาก โดยเฉพาะ กระบวนการบริหารโครงการและการประเมินผลโครงการ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการ ประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยศึกษาถึงกระบวนการที่มุ่ง แสวงหาคำตอบว่านโยบาย/แผนงาน/โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด โดยใช้การประเมินผลแบบ CIPP model เพื่อประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ว่าส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยาหรือไม่ เพื่อจะใช้เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาของประชาชนในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยาโดยใช้รูปแบบ การประเมินแบบ CIPP model

ประโยชน์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบการวิเคราะห์การมีส่วนในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาของประชาชนในจังหวัดพะเยา ว่าการจัดทำแผน นโยบาย/แผนงาน/โครงการบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด
2. เพื่อให้ทราบการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา นำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

ขอบเขตและแนวทางของการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

จะประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยใช้ CIPP model ดังนี้

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายของแผนพัฒนาจังหวัด

1.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุ อุปกรณ์เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

1.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรมเวลา ทรัพยากรที่ใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย / แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

1.4 การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการแต่การประเมินผลแบบนี้ มิได้ให้ความสนใจต่อเรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย / แผนงาน / โครงการเท่าที่ควร

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการในจังหวัด ข้าราชการในอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน

3. ขอบเขตด้านระยะเวลา

เดือน สิงหาคม – ตุลาคม 2559

4. ขอบเขตด้านพื้นที่

แบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยใช้จำนวนตำบลและหมู่บ้านเป็นเกณฑ์แบ่ง

1.อำเภอขนาดใหญ่ หมายถึง อำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านมากกว่า 100 แห่งขึ้นไป มี 3 อำเภอ ได้แก่ เมือง ดอกคำใต้ และเชียงคำ

2.อำเภอขนาดกลาง หมายถึงอำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านตั้งแต่ 50 - 100 แห่งขึ้นไป มี 4 อำเภอ ได้แก่ แม่ใจ ปง จุน และภูซาง

3.อำเภอขนาดเล็ก หมายถึงอำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านตั้งแต่ ต่ำกว่า 50 แห่งลงมา มี 2 อำเภอ ได้แก่ เชียงม่วน และภูพานยาว

การสุ่มตัวอย่าง เลือกอำเภอ ดังนี้ 1. อำเภอเมืองพะเยา 2. อำเภอแม่ใจ 3.อำเภอจุน 4.อำเภอ เชียงม่วน

นิยามศัพท์เฉพาะ

แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา 4 ปี (พ.ศ. 2557-2560) หมายถึง ศักยภาพของจังหวัดที่จะจัดการตามกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ รวม ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายการพัฒนา และประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการแก้ไขปัญหาของจังหวัด ซึ่งกระบวนการดำเนินการเน้นการบูรณาการของทุกภาคส่วน ให้เข้ามามีส่วนร่วม ในการกำหนด

การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C) หมายถึง การประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายแผนพัฒนาจังหวัด

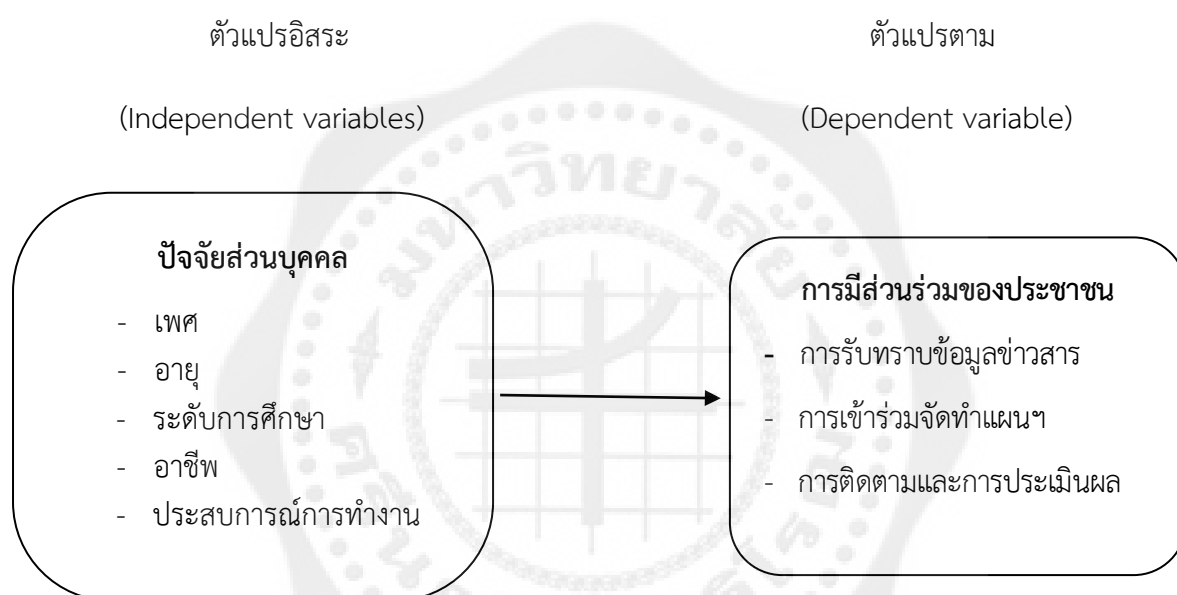
การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I) หมายถึง การประเมินเพื่อพิจารณาถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา ฯลฯ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินงาน

การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินแผนพัฒนาจังหวัด ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ การมี

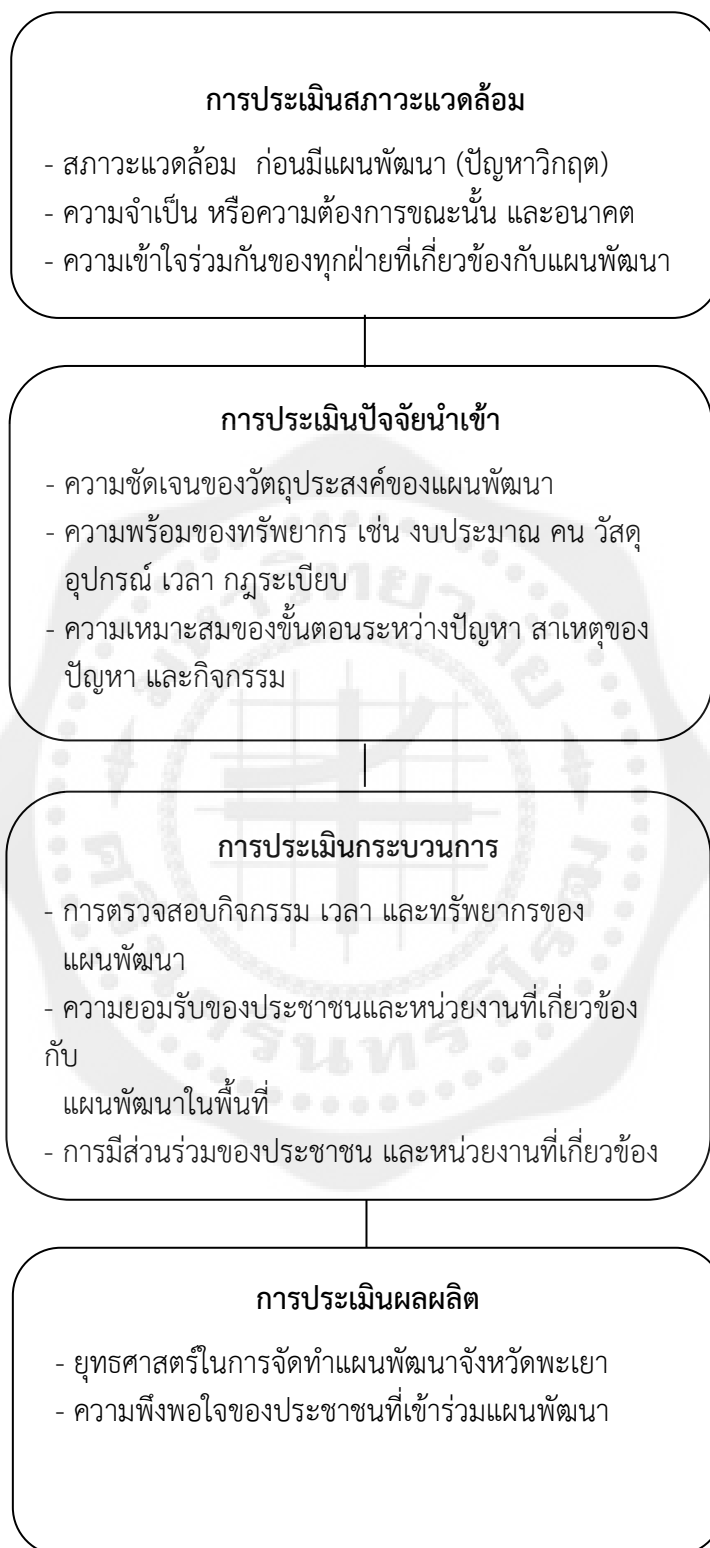
ส่วนร่วมของประชาชนในแผนพัฒนา การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุดแข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย / แผนงาน/โครงการซึ่งมักจะไม่สามารถศึกษาได้ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) หมายถึง การประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของแผนการพัฒนาจังหวัด หรือมาตรฐานที่กำหนดไว้ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นการประเมินผลยุทธศาสตร์ต่างๆ นโยบาย / แผนงาน / โครงการ โดยใช้ข้อมูลการประเมินสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ ร่วมด้วย

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิเคราะห์คุณลักษณะส่วนบุคคลกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

ภาพประกอบ 2 กรอบแนวคิดการประเมินแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชน
ในจังหวัดพะเยา

สมมุติฐานการวิจัย

1. การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับการเข้ามามีส่วนร่วมมาก
2. แผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา เมื่อพิจารณาจากด้านสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต มีแนวโน้มที่จะประสบผลสำเร็จมาก
3. คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จะทำให้ทัศนคติที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา แตกต่างกัน ทั้งการพิจารณาจากด้านการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา และเมื่อพิจารณาจากด้านสถานะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต

บทที่ 2

แนวคิด และการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดว่าการประเมินผล
2. โมเดลการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam
3. แนวคิดว่าการพัฒนา และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด
4. แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินผล

การประเมินเป็นกระบวนการที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล และตัดสินคุณค่าของสิ่งต่างๆ โดยเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนด ส่วนการวิจัยเชิงประเมิน เป็นกระบวนการวิจัยที่เหมือนกับการวิจัย ซึ่งเป็นกระบวนการศึกษา ค้นคว้าอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับกระบวนการวิจัย หรือวิธีการเชิงวิทยาศาสตร์ และเน้นในเรื่องการได้มาซึ่งองค์ความรู้ หรือแนวคิด แนวปฏิบัติใหม่ๆ ควบคู่ไปด้วย รวมทั้งมีการผนวกกับการกำหนดเกณฑ์ที่เป็นปรนัย มุ่งเน้นตัดสินคุณค่าของการปฏิบัติการใดๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะ

ความสำคัญของการประเมิน

การประเมิน เป็นกิจกรรมที่บทบาทสำคัญในกระบวนการตัดสินใจเพื่อพัฒนางานต่างๆ ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ เช่น ทำให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย หรือทิศทางการดำเนินงานขององค์กร ต่อการปรับปรุงสื่อ/ชิ้นงาน แผนงาน โครงการให้เหมาะสมก่อนนำไปปฏิบัติ นอกจากนี้ยังทำให้ผู้รับผิดชอบงาน/โครงการทราบจุดเด่น จุดด้อยของงาน ซึ่งสามารถปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการลดโอกาสความสูญเสียในการปฏิบัติงานอีกด้วย ตลอดจนทำให้ทราบว่าปฏิบัติการใดๆ ที่ได้ลงทุนไปแล้วเกิดประโยชน์คุ้มค่าหรือไม่ หรือควรจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ เป็นต้น

เป้าของการประเมิน คือสิ่งที่ต้องการประเมิน อาจเป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินงาน อาทิเช่น สื่อ/อุปกรณ์/ชิ้นงาน บุคลากร งานปกติ (กิจกรรม/วิธีการทำงาน/ระบบงาน) นโยบาย แผนงาน โครงการ หลักสูตร องค์กรหรือหน่วยงาน เป็นต้น

การประเมินทางการศึกษา เป็นการรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตัดสินคุณค่าต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เช่น สื่อ วิธีการ หรือปฏิบัติการทางการศึกษา เพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจทางการศึกษาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ทั้งในระยะก่อนวางแผนจัดการศึกษา ก่อนนำแผน

ไปสู่การปฏิบัติ ขณะดำเนินการตามแผน และเมื่อดำเนินงานแล้วเสร็จ หากการประเมินใดมีความครบถ้วน สมบูรณ์ในด้านการวัดและด้านเกณฑ์การตัดสินคุณค่า จะส่งผลให้การประเมินมีความถูกต้องและ น่าเชื่อถือมากขึ้น

การประเมินผลหลักสูตร เป็นการประเมินหลังการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบหรือตรวจ คำถามว่าหลักสูตรที่ดำเนินการแล้วเสร็จได้ประสบผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้หรือไม่

ประเภทของการประเมิน

การแบ่งประเภทของการประเมินขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่ใช้ จำแนกได้ ดังนี้

1. โดยเกณฑ์จุดมุ่งหมายและลักษณะการใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจ แบ่งเป็น
 - 2 ประเภทคือ 1) การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) 2) การประเมินเพื่อสรุปผล (Summative Evaluation)
2. โดยเกณฑ์การยึดวัตถุประสงค์ของการประเมิน แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) การ ประเมินโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก (Goal-Based Evaluation) 2) การประเมินที่อิสระไม่ยึด วัตถุประสงค์ของโครงการ (Goal-Free Evaluation)
3. โดยเกณฑ์ลำดับเวลาที่ประเมิน มีระยะเวลาในการประเมิน ดังนี้
 - 3.1 ประเมินก่อนเริ่มปฏิบัติงานแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ 1) การประเมินตามความ ต้องการจำเป็น (Need Assessment) 2) การประเมินความเหมาะสมหรือความเป็นไปได้ของโครงการ (Project Appraisal)
 - 3.2 ประเมินในระหว่างการทำงาน (Implementation Evaluation)
 - 3.3 ประเมินหลังการดำเนินงาน (Result Evaluation)
4. โดยเกณฑ์ลักษณะการใช้เกณฑ์ในการตัดสิน มี 2 ประเภทคือ 1) ประเมินแบบอิง เกณฑ์ (Criterion-Referenced Evaluation) 2) ประเมินแบบอิงกลุ่ม (Norm-Reference Evaluation)

รูปแบบการประเมิน เป็นกรอบหรือแนวคิดที่สำคัญที่แสดงถึงกระบวนการหรือรายการ ที่ประเมิน สุนิรัตน์ จันทรรัก (2554: 18) กล่าวว่า แบบจำลอง(Model) หมายถึง วิธีการสื่อสารทาง ความคิด ความเข้าใจ ตลอดจนจินตนาการที่มีต่อปรากฏการณ์หรือเรื่องราวใด ๆ ให้ปรากฏโดยใช้การสื่อ ในลักษณะต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ แผนผัง ระบบสมการ และรูปแบบอื่น เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย และ สามารถนำเสนอเรื่องราวได้อย่างมีระบบ การใช้รูปแบบการประเมินใด ขึ้นอยู่กับจุดเน้นและจุดมุ่งหมาย ของการประเมิน ซึ่ง สมคิด พรหมจ้อย, 2544; สุพัทตร์ พิบูลย์, 2544 และธเนศ ขำเกิด, 2545 ได้เสนอ การแบ่งรูปแบบการประเมินออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. รูปแบบการประเมินที่เน้นจุดมุ่งหมาย (Objective Based Model) เป็นรูปแบบที่ เน้นการตรวจสอบผลที่คาดหวังว่าเกิดขึ้นหรือไม่ หรือประเมินโดยตรวจสอบผลที่ระบุไว้ในจุดมุ่งหมายเป็น หลัก ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler) ครอนบาค (Cronbach) เคริกแพทริก (Kirkpatrick) เป็นต้น

2. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgemental Evaluation Model) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศสำหรับกำหนดและวินิจฉัยคุณค่าของโครงการ ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สเตค (Stake) สคริฟเวน (Scriven) โพรวัส (Provus) เป็นต้น

3. รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินใจ (Decision-Oriented Evaluation) เป็นรูปแบบการประเมินที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูล และข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยให้ผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ รูปแบบการประเมินของเวลช์ (Welch) สตฟเฟิลบีม (Stufflebeam) อัลคิน (Alkin) เป็นต้น

การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดที่ดี ต้องคำนึงถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบาย/แผนงาน โครงการต่างๆ แผนงาน/โครงการจะบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด เกิดปัญหาอุปสรรคมากน้อยเพียงใด และมีแนวคิดข้อเสนอแนะอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบการประเมินแบบ แบบชิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam

2 โมเดลการประเมินแบบชิป (CIPP Model) ของ Stufflebeam

รัตน์ บัสนันท์ (2549: 21) กล่าวว่า การใช้รูปแบบการประเมิน CIPP กรณีนี้ ผู้ใช้นำรูปแบบการประเมิน CIPP ที่แบ่งมิติการประเมิน ออกเป็น 4 ด้าน คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) มาประเมินโครงการ แผนงาน หรือหลักสูตรที่สิ้นสุดระยะเวลาดำเนินการใช้เพื่อที่จะสรุปภาพรวม ผลการประเมินโครงการ แผนงานดังกล่าวเป็นรายมิติที่ทำการประเมินซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมิน ย้อนหลัง และไม่ได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับการตัดสินใจดำเนินงานจากผลการประเมินแต่ละด้าน

เยาวดี ราชชัยกุล วิบูลย์ศรี (2542: 27) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการนั้นเป็นการประเมินแบบชิป หรือ “CIPP Model” ของ Stufflebeam เพราะเป็นโมเดลที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบันแนวคิดของ Stufflebeam เน้นการแบ่งแยกบทบาทของการทำงานระหว่างฝ่ายประเมินกับฝ่ายบริหารออกจากกันอย่างเด่นชัด กล่าวคือฝ่ายประเมินมีหน้าที่ระบุ จัดหา และนำเสนอสารสนเทศให้กับฝ่ายบริหาร ส่วนฝ่ายบริหารมีหน้าที่เรียกหาข้อมูล และนำผลการประเมินที่ได้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจเพื่อดำเนินกิจกรรมใดๆ ที่เกี่ยวข้องแล้วแต่กรณี ทั้งนี้เพื่อป้องกันการมีอคติในการประเมิน

Stufflebeam ได้กำหนดประเด็นการประเมินออกเป็น 4 ประเภท ตามอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของ “CIPP Model” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (สุนิรัตน์ จันทรรัก (2554:18)

1. การประเมินด้านบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินให้ได้ข้อมูลสำคัญ เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ ความเป็นไปได้ของโครงการ เป็นการตรวจสอบว่าโครงการที่จะทำสนองปัญหาหรือความต้องการจำเป็นที่แท้จริงหรือไม่ วัตถุประสงค์ของโครงการชัดเจน เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบายขององค์กร หรือ นโยบายหน่วยเหนือหรือไม่ เป็นโครงการที่มีความเป็นไปได้ในแง่ของโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนจากองค์กรต่าง ๆ หรือไม่ เป็นต้น

การประเมินสถานะแวดล้อมจะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง โครงการควรจะทำใน สภาพแวดล้อมใด ต้องการจะบรรลุเป้าหมายอะไร หรือต้องการบรรลุวัตถุประสงค์เฉพาะอะไร เป็นต้น

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้นหรือปัจจัยป้อน (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาถึง ความเป็นไปได้ของโครงการ ความเหมาะสม และความพอเพียงของทรัพยากรที่จะใช้ในการ ดำเนินโครงการ เช่น งบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ เวลา รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการ ดำเนินงาน เป็นต้น

การประเมินผลแบบนี้จะทำโดยใช้ เอกสารหรืองานวิจัยที่มีผู้ทำไว้แล้ว หรือใช้วิธีการวิจัยนำ ร่องเชิงทดลอง (Pilot Experimental Project) ตลอดจนอาจให้ผู้เชี่ยวชาญ มาทำงานให้ อย่างไรก็ตาม การประเมินผลนี้จะต้องสำรวจสิ่งที่มีอยู่เดิมก่อนว่ามีอะไรบ้าง และตัดสินใจว่าจะใช้วิธีการใด ใช้แผนการ ดำเนินงานแบบไหน และต้องใช้ทรัพยากรจากภายนอกหรือไม่

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินระหว่าง การดำเนินงานโครงการ เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินโครงการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นการตรวจสอบกิจกรรม เวลา ทรัพยากรที่ใช้ในโครงการ ภาวะผู้นำ การมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการ โดยมีการบันทึกไว้เป็น หลักฐานทุกขั้นตอน การประเมินกระบวนการนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการค้นหาจุดเด่น หรือจุด แข็ง (Strengths) และจุดด้อย (Weakness) ของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ มักจะไม่สามารถศึกษาได้ ภายหลังจากสิ้นสุดโครงการแล้ว

การประเมินกระบวนการจะมีบทบาทสำคัญในเรื่องการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ ๆ เพื่อ การตรวจสอบการดำเนินของโครงการโดยทั่วไป การประเมินกระบวนการมีจุดมุ่งหมาย คือ

3.1 เพื่อหาข้อบกพร่องของโครงการ ในระหว่างที่มีการปฏิบัติการ หรือการดำเนินงาน ตามแผนนั้น

3.2 เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน ของ โครงการ

3.3 เพื่อการเก็บข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการดำเนินงานของโครงการ

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบ ผลผลิตที่เกิดขึ้นกับวัตถุประสงค์ของโครงการ หรือความต้องการ/ เป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการ พิจารณาในประเด็นของการยุบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการและการประเมินผล เรื่องผลกระทบ (Impact) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของนโยบาย/ แผนงาน/ โครงการ โดยอาศัยข้อมูลจากการประเมิน สถานะแวดล้อม ปัจจัยเบื้องต้นและกระบวนการร่วมด้วย จะเห็นได้ว่า การประเมินแบบ CIPP เป็นการ ประเมินที่ครอบคลุมองค์ประกอบของระบบทั้งหมด ซึ่งผู้ประเมินจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ของการ ประเมินที่ครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน กำหนดประเด็นของตัวแปรหรือตัวชี้วัด กำหนดแหล่งข้อมูลผู้ให้ข้อมูล

กำหนดเครื่องมือการประเมิน วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ข้อมูล และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน

นอกจากนี้ Stufflebeam ได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้ (สุนิรัตน์ จันทรรัก (2554:20)

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planning Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินสภาพแวดล้อมที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดจุดประสงค์ของโครงการ ให้สอดคล้องกับแผนการดำเนินงาน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากปัจจัยนำเข้าที่ได้นำไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างของแผนงาน และขั้นตอนของการดำเนินการของโครงการ

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) เป็นการตัดสินใจที่ใช้ข้อมูลจากการประเมินกระบวนการ เพื่อพิจารณาควบคุมการดำเนินการให้เป็นไปตามแผน และปรับปรุงแก้ไขการดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) เช่น การตัดสินใจเพื่อใช้ข้อมูลจากการประเมินผลผลิต (Output) ที่เกิดขึ้น เพื่อพิจารณาการยุติ/ ล้มเลิก หรือขยายโครงการที่จะนำไปใช้ในโอกาสต่อไป

3 แนวคิดว่าด้วยการพัฒนา และการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

พสุ เดชะรินทร์ (2545: 12) กล่าวว่าแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (Strategic Plan For Provincial Development) หมายถึง แผนพัฒนาจังหวัดที่แสดงทิศทางหรือแนวทางการพัฒนาจังหวัดในอนาคตเชิงนโยบายหรือเชิงกลยุทธ์ไว้ครอบคลุมทุกด้าน โดยต้องแสดงวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และแนวทางหรือมาตรการการพัฒนา ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทิศทางการพัฒนาประเทศ ศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาความต้องการของประชาชน แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา หรือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระดมความคิดเห็นและข้อมูลให้เกิดฉันทามติร่วมกันทั้งต่อจุดมุ่งหมายในการพัฒนา และวิธีดำเนินการให้บรรลุจุดมุ่งหมายการพัฒนา โดยนำเอาแนวความคิดการพัฒนาแบบองค์รวม และการบูรณาการ เป็นกรอบแนวทางดำเนินการตั้งแต่ขั้นการวางแผนกลยุทธ์ จนถึงขั้นการวางแผนปฏิบัติการ

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการนำนโยบายของรัฐบาล และทิศทางการพัฒนาประเทศ ไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่ให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และปัญหาและความต้องการของประชาชน และเป็นแผนชี้นำการพัฒนาจังหวัดในภาพรวมระยะยาว แต่ไม่ยึดมั่นว่าจะต้องใช้ระยะเวลาเท่าใด ขึ้นอยู่กับปัญหาและความต้องการของประชาชนในขณะนั้น จึงสามารถปรับเปลี่ยนแผน

ได้ตามความเหมาะสม รวมทั้งการปรับเปลี่ยนเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายของรัฐบาลและทิศทางการพัฒนาประเทศ

สำหรับแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของจังหวัด ที่จะกล่าวต่อไปนี้ ประกอบด้วย กระบวนการจัดทำแผน ขอบข่ายเนื้อหาสาระของยุทธศาสตร์ ขั้นตอนการประสานการจัดทำแผน รูปแบบและเค้าโครงของแผน

กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดมี 5 ขั้นตอนหลัก โดยมีรายละเอียด ดังนี้ (พสุ เดชะรินทร์ 2545: 13)

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมการจัดทำแผน มีขั้นตอนย่อย ๆ ได้แก่

1. การรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูล (Database) ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด จะต้องมีการรวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาจังหวัดให้ครบถ้วน ทันสมัย ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเบื้องต้นในด้านการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี เป็นต้น

2. การรวบรวมปัญหา/ความต้องการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัด เนื่องจากข้อมูลปัญหา/ความต้องการพัฒนาที่สำคัญของจังหวัดจะช่วยในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหา/ตอบสนองความต้องการพัฒนาของประชาชน ดังนั้น จึงควรรวบรวมและจัดลำดับความสำคัญและเร่งด่วนไว้ จากความสำคัญและเร่งด่วนมากสู่ความสำคัญและเร่งด่วนน้อย

3. การแต่งตั้งคณะกรรมการและคณะทำงานจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเนื่องจากการจัดทำแผนยุทธศาสตร์จะต้องใช้กระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคีการพัฒนา และต้องพิจารณาดำเนินการในรายละเอียด ดังนั้น จึงควรแต่งตั้งคณะกรรมการ โดยพิจารณาแต่งตั้งบุคคลตามความเหมาะสม และนำเสนอต่อที่ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระดับจังหวัด เพื่อพิจารณาให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ แล้วรวบรวมและเรียบเรียงข้อสรุปจากการประชุมดังกล่าว

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนาจังหวัดในปัจจุบันเป็นการประเมินโดยวิเคราะห์ถึงโอกาส และภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายนอก (External Factors) ที่มีผลต่อการพัฒนาด้านต่างๆ ของจังหวัด รวมทั้งการวิเคราะห์จุดอ่อนและ จุดแข็งของจังหวัด อันเป็นสภาวะแวดล้อมภายในจังหวัด (Internal Factors) ซึ่งทั้งหมดเป็นการวิเคราะห์องค์การ (Organizational Analysis) เพื่อประเมินศักยภาพการพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน โดยเป็นการตอบคำถามว่า “ปัจจุบันจังหวัดมีศักยภาพการพัฒนาอยู่จุดไหน?” สำหรับใช้เป็นประโยชน์ในการกำหนดการดำเนินงานในอนาคตต่อไป ทั้งนี้โดยใช้เทคนิค SWOT Analysis เป็นเครื่องมือ ดังนี้

1. การวิเคราะห์จุดแข็ง (Strength = S) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายใน โดยการประเมินข้อได้เปรียบหรือจุดเด่นของทรัพยากรทางการบริหารการพัฒนาจังหวัด ที่คาดว่าจะสนับสนุนให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

2. การวิเคราะห์จุดอ่อน (Weakness = W) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายในจังหวัด โดยการประเมินข้อเสียเปรียบหรือจุดด้อยของทรัพยากรทางการบริหารการพัฒนาจังหวัด ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคที่ขัดขวางมิให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จ

3. การวิเคราะห์โอกาส (Opportunity = O) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายนอกจังหวัด โดยการประเมินโอกาสหรือเงื่อนไขที่คาดว่าจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารการพัฒนาจังหวัด ให้บรรลุผลสำเร็จ

4. การวิเคราะห์ภาวะคุกคามหรือข้อจำกัด (Threat = T) เป็นการพิจารณาปัจจัยภายนอกจังหวัด โดยการประเมินภาวะคุกคามหรือเงื่อนไขที่เป็นข้อจำกัดต่อการบริหารการพัฒนาจังหวัด

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัด (Vision) หมายถึง สภาพด้านการพัฒนาที่จังหวัดต้องการจะเป็นในอนาคตตามห้วงระยะเวลาที่กำหนดโดยระบุเป็นข้อความที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่นเกี่ยวกับทิศทางและจุดยืนที่ต้องการผลักดันให้เกิดขึ้นเป็นจุดหมายปลายทางร่วมกันของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการตอบคำถามว่า “จังหวัดต้องการเป็นอะไรในอนาคต?”

การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ดี ต้องมีลักษณะ ดังนี้

1. มีความเป็นไปได้ เป็นสิ่งที่สามารถเกิดขึ้นได้จริง
2. ทำท่ายุติธรรม สามารถใช้เป็นกรอบชี้แนะให้สมาชิกดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุจุดยืนที่ต้องการ
3. เป็นข้อความง่ายๆ ที่สามารถสื่อให้เห็นทิศทางในอนาคตของจังหวัด
4. เป็นปรัชญาที่แสดงให้เห็นถึงค่านิยมที่ยึดถืออยู่ภายในใจของทุกคน
5. เป็น “คำมั่นสัญญา” ของผู้บริหารที่แสดงถึงการตัดสินใจ และมุ่งมั่นที่ต้องรับผิดชอบ การตัดสินใจ และมุ่งมั่นที่ต้องรับผิดชอบ
6. เป็นตัวประสานปัจจัยต่างๆ ในจังหวัดให้ดำเนินไปในทิศทางที่พึงปรารถนา
7. ได้รับการสนับสนุนและเป็นที่ยอมรับจากผู้ปฏิบัติ
8. ต้องตรวจสอบและวัดผลสำเร็จได้
9. สอดคล้องกับวัฒนธรรมขององค์กร

ขั้นตอนที่ 4 การกำหนดพันธกิจ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในภาพรวม

1. การกำหนดพันธกิจการพัฒนาจังหวัด (Missions) เป็นการกำหนดสิ่งที่จังหวัดจะต้องทำให้บรรลุวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยจะเกิดขึ้นหลังจากที่ทราบว่าจะต้องการอะไร หรือต้องการเป็นอะไรในอนาคต และจะเป็นไปได้เมื่อมีผลการวิเคราะห์และประเมินศักยภาพการพัฒนาจังหวัดในปัจจุบันแล้ว ดังนั้นการกำหนดพันธกิจ จึงเป็นการตอบคำถามว่า “จังหวัดจะต้องทำอะไร เพื่อใคร?”

2. การกำหนดวัตถุประสงค์การพัฒนาจังหวัด (Objectives) เป็นการกำหนดจุดหมายหรือผลสำเร็จที่ต้องการ โดยดำเนินการหลังจากที่ทราบพันธกิจที่จังหวัดต้องทำแล้ว ในการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์จะต้องกำหนดวัตถุประสงค์หรือทิศทางโดยรวมของจังหวัด เพื่อนำจังหวัดไปให้บรรลุความต้องการที่จะเป็นในอนาคต ซึ่งวัตถุประสงค์สามารถจำแนกได้ 2 ส่วน คือ วัตถุประสงค์โดยรวมของจังหวัด และวัตถุประสงค์เฉพาะส่วน/เฉพาะเรื่อง

3. การกำหนดเป้าหมายการพัฒนาจังหวัดในภาพรวม (Targets) เป็นการกำหนดปริมาณหรือจำนวนสิ่งที่ต้องการให้บรรลุผล ภายในเวลาที่กำหนด กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ วัตถุประสงค์ในระยะสั้น จึงมีความเฉพาะเจาะจงในผลที่คาดว่าจะได้รับในเชิงปริมาณตามช่วงเวลาต่างๆ ของกระบวนการดำเนินงาน เป้าหมายที่ดีควรมีองค์ประกอบ ดังนี้

3.1 เจื่อนไขเวลา ควรระบุว่าต้องการทำอะไรให้บรรลุผลเมื่อไหร่

3.2 ปริมาณ ที่ต้องการจะเกิดขึ้นเป็นจำนวนเท่าใด

3.3 คุณภาพ เป็นสภาพที่พึงปรารถนา

3.4 สถานที่ เป็นการระบุถึงเขตพื้นที่ครอบคลุมที่ต้องการ

3.5 มีความเป็นไปได้ในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จริง

3.6 ควรเป็นข้อความที่แสดงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลังโครงการสิ้นสุด

3.7 กรณีที่มีเป้าหมายมากกว่าหนึ่งเป้าหมายควรจัดลำดับความสำคัญหรือความเร่งด่วนไว้ เพื่อให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วน

ขั้นตอนที่ 5 การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด (Strategies) เมื่อได้ดำเนินการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจหลัก วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินงานในภาพรวม โดยอาศัยพื้นฐานการวิเคราะห์ SWOT แล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ซึ่งยุทธศาสตร์หมายถึงแนวคิดอันบ่งบอกถึงลักษณะการเคลื่อนไหวขององค์กร ที่จะก้าวไปสู่เป้าหมายที่ต้องการในอนาคตได้อย่างไร อันเป็นการตอบคำถามว่า “จังหวัดจะไปถึงจุดหมายที่ต้องการได้อย่างไร”

ดังนั้น ยุทธศาสตร์ จึงเป็นกรอบชั้นนำหรือส่วนหัวขบวนของชุดแผนงาน ซึ่งเป็นการกำหนดวิธีการแนวทาง หรือขั้นตอน ที่จังหวัดเลือกที่จะปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทั้งวัตถุประสงค์รวม และวัตถุประสงค์เฉพาะส่วน และเมื่อได้บรรลุวัตถุประสงค์รวมแล้ว หมายความว่าย่อมบรรลุถึงพันธกิจที่ต้องการด้วยซึ่งจะเห็นได้ว่า ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นมีความสัมพันธ์ในเชิงตรรกะ (Logical Linkage) ซึ่งกันและกันของกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ตามแผนยุทธศาสตร์พัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดจะมีหลายด้านขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลและทิศทาง การพัฒนาประเทศในขณะนั้น ที่จังหวัดจะต้องนำมาเชื่อมโยงและบูรณาการให้สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการของประชาชน และศักยภาพของพื้นที่โดยยุทธศาสตร์แต่ละด้าน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายเฉพาะของยุทธศาสตร์นั้น รวมทั้งการกำหนดแนวทางหรือมาตรการที่จะดำเนินการตามยุทธศาสตร์ให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

ดร.จักรวัชร ศิริวรรณ (2554:8) กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด รวมถึงการกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ อันเป็นผลประโยชน์ของส่วนรวม หรือประโยชน์สาธารณะ (Public Interest) ทั้งยังเป็นการสนองตอบต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนอีกด้วย

ความสำคัญของแผนยุทธศาสตร์

1. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้องค์กรสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับสภาพการณ์เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้เพราะการกำหนดแผนยุทธศาสตร์นั้นให้ความสำคัญกับการศึกษาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ทั้งสภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกองค์กร
2. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยให้หน่วยงานในภาครัฐกิจตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีส่วนเอื้ออำนวยความสำเร็จและความล้มเหลวต่อเป้าประสงค์ขององค์กร
3. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management, NPM) ที่ให้ความสำคัญการปรับปรุงการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐกิจทั้งระบบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยในประเทศไทยเรียกว่า การปฏิรูประบบราชการ อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐกิจยังต้องดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี หรือ ธรรมาภิบาล (Good Governance) ซึ่งเป็นกระแสหลักในการบริหารรัฐกิจปัจจุบัน
4. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยยกระดับระบบการจัดทำงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน (Performance-based Budgeting)
5. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยในการสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการพินิจพิเคราะห์ วางแผน และนำเสนอทางเลือกในการบริหารจัดการแบบใหม่ ๆ ที่หลุดพ้นจากกรอบพันธนาการทางความคิด อันเกี่ยวข้องกับระเบียบปฏิบัติราชการที่ล้าสมัยและไม่เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน
6. แผนยุทธศาสตร์เป็นการกำหนดรูปแบบของการปฏิบัติที่มีส่วนช่วยสนับสนุนหลักการประชาธิปไตย ในแง่ของการมีส่วนร่วม (Participation) และ การกระจายอำนาจ (Decentralization)

กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์

แผนยุทธศาสตร์ หมายถึง ทิศทางหรือแนวทางปฏิบัติตามพันธกิจและภารกิจ (Mission) ให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กร (Corporate Goal) แผนยุทธศาสตร์ที่ดีนั้น จะต้องถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์กร อันเป็นผลผลิตทางความคิดร่วมกันของสมาชิกในองค์กรที่ได้ทำงานร่วมกันหรือจะทำงานร่วมกัน โดยวิสัยทัศน์นี้เป็นความเห็นพ้องต้องกันว่าเป็นจุดหมายปลายทางที่องค์กรประสงค์จะไปให้ถึง และวิสัยทัศน์นี้มีการแปลงออกมาเป็นวัตถุประสงค์ (Objective) ที่เป็นรูปธรรม และสามารถวัดได้ ทั้งนี้้องค์กรสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการประเมินผลงานประจำปีงบประมาณ ยิ่งไปกว่านั้น้องค์กรยังสามารถใช้แผนยุทธศาสตร์เป็นกรอบในการจัดทำแผนปฏิบัติการ (Action Plan) เพื่อการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้อีกด้วย (ดร.จักรวัชร ศิริวรรณ (2554:9))

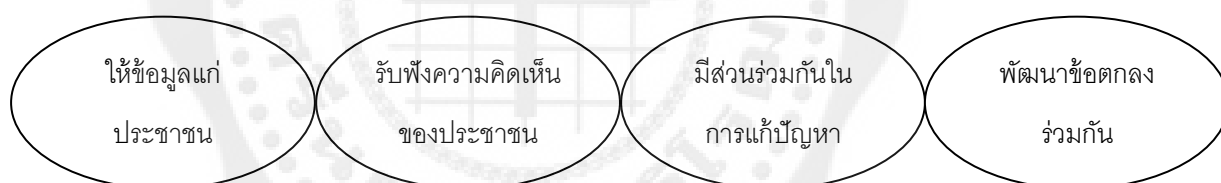
4 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ม.ร.ว.อकिन รพีพัฒน์ (อ้างในวิชุลดา มาตันบุญ และ สมนึก ชีवाल 2543: 6-7) ได้สรุปแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมีอยู่ 5 ขั้นตอน

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา ในการพิจารณาปัญหา และจัดระดับความสำคัญของปัญหา ตลอดจนในกระบวนการตัดสินใจ
2. การมีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา
3. การมีส่วนร่วมในการค้นหา พิจารณาแนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหา
4. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหา
5. การมีส่วนร่วมในการประเมินผลของกิจกรรมและสรุปผลของโครงการ

เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (อ้างใน วันชัย วัฒนศัพท์, ดร.ถวิลวดี บุรีกุล, ผศ.ดร.เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี 2551: 6-9) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม คือ การทำให้ข้อมูลไปถึงสาธารณชน ซึ่งเปิดโอกาสให้สาธารณชนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่องค์การประสงค์จะดำเนินการ รวมไปถึงการบรรลุข้อตกลงร่วมกันกับสาธารณชนที่จะได้รับผลกระทบจากโครงการนั้น การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องดังภาพ

ภาพที่ 3 ความต่อเนื่องของการมีส่วนร่วม

ที่มา: คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน การตัดสินใจที่ดีกว่าโดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม, 2551.

1. ให้ข้อมูลแก่ประชาชน คือ กระบวนการให้ข้อมูลแก่สาธารณชนโดยความเป็นจริงเป็นการสื่อสารทางเดียวต่อสาธารณชน นั่นก็คือการตัดสินใจแล้วจึงให้ทราบแล้วจึงปกป้องการตัดสินใจนั้นอาจเรียกว่ากลุ่มอาการ คุณพ่อรู้สึกลี้ภัย หรือ DAD Syndrome (กลุ่มอาการตัดสินใจ-ประกาศ-ปกป้อง หรือ Decide-Announce-Defend Syndrome)

2. รับฟังความคิดเห็นของประชาชน หน่วยงานได้คิดกลไก 2 กลไก เพื่อการปรับปรุงการมีส่วนร่วมได้แก่ ประชาพิจารณ์ ซึ่งสาธารณชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อข้อเสนอต่างๆ และการเพิ่มการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร โดยการนำเสนอรายงาน หรือการสร้างคลังข้อมูล ไว้ในสถานที่ๆ สาธารณชนสามารถเข้าถึงผลการศึกษาและเป็นที่เก็บเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้

3. มีส่วนร่วมกันในการแก้ปัญหา เมื่อกระบวนการสิ้นสุดลง สาธารณชนมักมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจแม้ไม่มีข้อตกลงสุดท้าย แม้หน่วยงานยังคงรักษาอำนาจในการดำเนินขั้นสุดท้าย และช่วยตัดสินใจ

ว่าปัญหานั้นได้มีการยินยอมหรือคำอธิบายอย่างไร ช่วยพิจารณาระดับทางเลือกต่างๆ ช่วยประเมินเกณฑ์ต่างๆ ที่ได้นำมาใช้และพิจารณากระบวนการซึ่งนำมาใช้ในการตัดสินใจ แม้ไม่มีข้อตกลงในผลสุดท้าย

4. พัฒนาข้อตกลงร่วมกัน เพื่อนำไปสู่ข้อตกลงและการสร้างฉันทมติ การสร้างฉันทมติเป็นกระบวนการของการแสวงหาข้อตกลงอย่างเป็นเอกฉันท์ ต้องอาศัยความพยายามที่เต็มเปี่ยมด้วยศรัทธาอย่างยิ่งเพื่อให้สอดคล้องกับจุดสนใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด ฉันทมติบรรลุเมื่อทุกๆ คนตกลงว่าพวกเขาสามารถรับได้ในเรื่องที่ได้รับการเสนออันเกิดจากความพยายามเพื่อบรรลุจุดสนใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมด” ประโยชน์ที่ได้ชัดเจนของการนำไปสู่ ข้อตกลงคือ ถ้ามีข้อตกลงที่แท้จริง หน่วยงานสามารถดำเนินการต่อโดยมีความเชื่อมั่นอย่างมีเหตุผลว่ามีการปฏิบัติดำเนินการเกิดขึ้นได้แน่นอน

อรรถ กิกผล (2546: 2-4) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง กระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดเห็นเพื่อแสดงหาทางเลือก และการตัดสินใจต่างๆ เกี่ยวกับโครงการที่เหมาะสมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งถึงการติดตามและประเมินผล เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและการรับรู้ – เรียนรู้ การปรับเปลี่ยนโครงการร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายมีองค์ประกอบสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่มีความต่อเนื่องมีการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งฝ่ายรัฐ องค์กรเอกชน และประชาชนทั่วไป โดยเน้นการสื่อสารสองทาง ทั้งช่องทางที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ไม่ใช่การทำครั้งเดียวจบและควรเกิดขึ้นตลอดโครงการมีเป้าหมายของการมีส่วนร่วมไม่ใช่เพียงการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นตามกฎหมายหรือการทำให้ไม่มีความขัดแย้งหากแต่กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนควรมุ่งให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเป็นวิธีการเพื่อทำให้การตัดสินใจของรัฐดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน

เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (อ้างใน วันชัย วัฒนศัพท์, ถวิลวดี บุรีกุล และ เมธิศา พงษ์ศักดิ์ศรี. 2548: 3) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ กระบวนการที่นำเอาทัศนคติและความห่วงกังวลของสาธารณชนมาพิจารณาและใช้ประกอบการตัดสินใจของกระทรวงพลังงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง มีการระบุถึงประเด็นสาธารณะและความห่วงกังวลของสาธารณชน มีการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและเปิดโอกาสให้สาธารณชนช่วยกระทรวงพลังงานในการระบุถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมและปัญหาทั้งให้ประชาชนช่วยในการคิดหาวิธีทางเลือกประเมินนั้น ๆ มีการฟังความคิดเห็นของสาธารณชน มีการรวบรวมความห่วงกังวลของสาธารณชนและรวบรวมข้อเสนอแนะมาประกอบการตัดสินใจและมีการให้ข้อมูลย้อนกลับอธิบายว่า การตัดสินใจที่ออกมาขึ้นเกิดขึ้นได้อย่างไรหรือหากการตัดสินใจนั้นแตกต่างจากข้อเสนอที่สาธารณได้ให้มานั้นเพราะอะไร เจมส์ แอล. เครย์ตัน (2548: 2-10) กล่าวว่า กระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชนก็คือการให้ข้อมูลต่อสาธารณชนและให้สาธารณชนแสดงความคิดเห็นต่อโครงการที่นำเสนอหรือนโยบายของรัฐและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุดสำหรับทุกๆ คน และกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไก ซึ่งสาธารณชนไม่เพียงแต่ได้รับรู้ก่อนการตัดสินใจ แต่ยังมีโอกาสมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้น

จนกระทั่งถึงสิ้นสุดกระบวนการตัดสินใจนั้นๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพ ถึงแม้ว่ากลุ่มหรือบุคคลอาจจะรู้สึกไม่พอใจในผลการตัดสินใจสุดท้ายก็ตาม แต่เขามีโอกาสที่จะมีอิทธิพลเกี่ยวกับคำถามหรือปัญหาที่ได้นำเสนอ ทางเลือกใดบ้างที่จะได้รับการพิจารณา ทางเลือกเหล่านั้นจะได้มีการประเมินผลอย่างไร การปรับปรุงเพื่อที่ลดผลกระทบชนิดใดบ้างจะได้รับการดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ในอีกด้านหนึ่ง การตัดสินใจ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมได้สร้างความชอบธรรมเนื่องจากว่า สาธารณชนสามารถที่จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการโดยตลอด

การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดแนวทางซึ่งสามารถที่จะแก้ไขปัญหาอย่างชาญฉลาด ปัญหาทุกวันนี้ไม่ใช่เพียงแต่ว่า “ประชาชนไม่เข้าใจ” การที่จะปรับปรุงโครงการการให้ข้อมูลแก่ประชาชนนั้นไม่ได้ทำให้ปัญหาหมดไป มีแต่ความแตกต่างอย่างแท้จริงเกี่ยวกับว่าประชาชนต้องการชุมชนแบบไหน เพราะว่าความแตกต่างอย่างนี้แท้จริง เกี่ยวกับการว่าประชาชนต้องการชุมชนแบบไหน เพราะว่าความแตกต่างเหล่านี้มีอยู่จริงมีการตัดสินใจจำนวนที่ค่อนข้างก่อให้เกิดความขัดแย้งและความจำเป็นของการมีส่วนร่วมยังมีสูงขึ้นมา การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิถีทางที่จะทำให้ความแตกต่างเหล่านี้เข้ามาเจรจาย่างแท้จริงระหว่างประชาชนซึ่งมีความคิดเห็นหรือทัศนคติแตกต่างกัน ยังเป็นช่องทางที่จะก่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์อย่างจริงจังและเป็นทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดความมั่นใจต่อสาธารณชนว่าทัศนคติหรือความคิดเห็นของเขาทั้งหลายนั้นจะได้รับการพิจารณา

5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รุ่งทิพย์ เหล็กดี (2551) การวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัดของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) ไปปฏิบัติของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่มากคือ ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายและรายละเอียดที่ชัดเจน สมเหตุผล และสามารถนำไปปฏิบัติตามภารกิจได้อย่างชัดเจน (ภารกิจ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการ) ขณะเดียวกันยังมีปัจจัยด้านการบริหาร ทั้งระบบสายบังคับบัญชาของหน่วยงาน โครงสร้างของหน่วยงาน และระบบการบริหารที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัด รวมถึงการประสานงานทั้งภายในและนอกหน่วยงาน อยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านทรัพยากร ในด้านระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัด การจัดสรรงบประมาณจังหวัด รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง และปัจจัยด้านการเมืองการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด งบประมาณจังหวัด ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภายนอก รวมถึงมีระบบให้หน่วยงานภายนอก เช่น กลุ่ม องค์กร สื่อมวลชน และประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัด ก็อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการปฏิบัติงานพันธกิจตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ.2520-2554 พบว่า พันธกิจตามยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย พันธกิจด้านสังคม พันธกิจด้านเศรษฐกิจ พันธกิจด้านความมั่นคง พันธกิจด้านการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งเรื่อง การส่งเสริมประชาชนมีงานทำ มีศักยภาพและความมั่นคงในการทำงานส่งเสริมให้ประชาชนมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยว การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด และส่งเสริมจริยธรรม ธรรมภิบาลและการปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550 ของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัด มีความเร่งด่วนและจำกัด ทำให้การจัดทำแผนพัฒนา และงบประมาณไม่สมบูรณ์และไม่ครอบคลุม

ธนิต สุภาแสน (2544) การวิจัยเรื่อง บทบาทของประชาสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กรณีศึกษาอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย” พบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาอำเภอระยะ 5 ปี (พ.ศ.2545-2549) คือ การจัดทำแผนโครงการ ต้องให้ประชาชนมีบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาคม ควรได้รับการสนับสนุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไปด้วยการเข้าร่วมโครงการงาน แสดงบทบาทผ่านประชาคม หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ตามคำแนะนำของราชการ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหาจัดลำดับความต้องการของหมู่บ้าน และตำบล พร้อมร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเพื่อกำหนดกรอบแผนพัฒนาหลัก บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาคม และร่วมติดตามประเมินผล การจัดทำแผนโครงการ และควรได้รับการสนับสนุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไปด้วยการเข้าร่วมโครงการ งาน และประเมินพัฒนาของอำเภอ คือการขาดความพร้อมของประชาชนและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ เนื่องจากปัญหาการจัดทำแผนพัฒนาถูกกำหนดมากระชั้นชิด จังหวัดเชียงรายให้ความสนใจในการแก้ปัญหาดังกล่าว ด้วยการกำหนดให้กระตุ้นประชาชนดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และขจัดปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่นที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนให้หมดสิ้นโดยเร็ว

พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร ดังนั้น หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลจะต้องให้ความสำคัญและสนับสนุนด้านความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ปาริชาติ สุขสุวรรณ (2550) การวิจัย เรื่อง การประเมินกระบวนการจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบลกรณีศึกษา : จังหวัดสงขลา เพื่อศึกษาสถานการณ์สุขภาพที่เป็นปัจจัยนำเข้า กระบวนการในการจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบล ตลอดจนศึกษาตัวแบบของแผนสุขภาพและความสอดคล้องกับสถานการณ์สุขภาพในแต่ละตำบล ใช้การศึกษาวิจัยแบบเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลโดยใช้การ

สัมภาษณ์ชุมชน สัมภาษณ์เชิงลึกและจัดสนทนาในกลุ่มแกนนำ ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา กระบวนการจัดทำแผนสุขภาพจำเป็นต้องให้ทุกภาคส่วนของชุมชนเข้ามาเรียนรู้และมีส่วนร่วม เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการทบทวนแก้ไข ปรับปรุงอย่างเป็นกระบวนการ ดังนั้นควรมีการพัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ให้มีความเข้าใจในเรื่องกระบวนการติดตามและประเมินผล ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุนกระบวนการ เพื่อให้กระบวนการจัดทำแผนสุขภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด

จิริกา นุตาลัย และคณะ (2553) วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบและกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดบนพื้นฐานยุทธศาสตร์ข้อมูลและการมีส่วนร่วม จากการปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ฉบับที่ 7 พ.ศ. 2550 ที่กำหนดให้แต่ละจังหวัดสามารถตั้งงบประมาณได้เอง โดยไม่ต้องรอการตั้งงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง ทำให้แต่ละจังหวัดต้องจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดขึ้นเอง เพื่อเตรียมการรองรับระบบบริหารราชการแนวใหม่ โดยเริ่มตั้งแต่ปีงบประมาณ 2552 เป็นต้นไป ด้วยเหตุนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนกลาง ได้แก่ สำนักงานงบประมาณ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา และกระทรวงมหาดไทย ต่างเห็นความจำเป็นที่จะต้องหาทางสนับสนุนให้แต่ละจังหวัดสามารถจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด และแผนของงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากหลายภาคส่วนทั้งจากหน่วยงานท้องถิ่น ภาคประชาสังคม และภาคชุมชน เพื่อให้เกิดข้อมูลความรู้ที่จะช่วยกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด

เพื่อตอบโจทย์ข้างต้น “โครงการวิจัยการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดบนพื้นฐานยุทธศาสตร์ข้อมูลและการมีส่วนร่วม” จึงได้เริ่มศึกษาวิจัยในพื้นที่นำร่อง 7 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก ชัยนาท ยโสธร ชัยภูมิ อุบลราชธานี นครศรีธรรมราช และสตูล โดยเน้นศึกษาศักยภาพของทีมจังหวัดในการพัฒนาระบบแผนงบประมาณ ศึกษากระบวนการกำหนดวาระการพัฒนาจังหวัดบนยุทธศาสตร์ข้อมูลและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ รวมถึงกระบวนการวิเคราะห์เพื่อจัดทำแผนงบประมาณจังหวัด

ผลการวิจัย ทำให้เกิดข้อค้นพบที่นับเป็นการสร้างความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในการวางรูปแบบการบริหารราชการแนวใหม่หลายประการ ได้แก่ การใช้แนวคิดห่วงโซ่คุณค่า เป็นเครื่องมือสำคัญ สำหรับการวางแผนพัฒนาจังหวัด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของยุทธศาสตร์จังหวัดและการวิเคราะห์ค่าของงบประมาณ รวมถึงการวิเคราะห์จุดอ่อนและข้อจำกัดของกระบวนการจัดทำแผนงบประมาณจังหวัดที่จะทำให้เกิดความเชื่อมโยงระหว่างยุทธศาสตร์จังหวัดกับส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้จังหวัดพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ของจังหวัดได้คู่มือการจัดทำแผนงานโครงการซึ่งจะถูกบรรจุในแผนพัฒนาจังหวัด

นอกจากนี้ข้อเสนอแนะจากภาคส่วนต่างๆ ยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาขีดความสามารถของทีมจังหวัด การวางกลไกและโครงสร้างการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด รวมถึงได้ข้อเสนอต่อหน่วยงานส่วนกลางในการวางระบบสนับสนุนการจัดทำแผนงบประมาณของจังหวัด

อาทิ การปรับปรุงโครงการอัตรากำลังของอำเภอและจังหวัด การเชื่อมโยงข้อมูลจากงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยการผลิตและผลผลิตในพื้นที่แต่ละจังหวัด การเชื่อมโยงข้าราชการที่ไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการแผนจังหวัด แต่มีจิตอาสาและมีเจตนาดีที่จะทำประโยชน์ให้แก่จังหวัด เข้ามาร่วมศึกษาเรียนรู้กระบวนการวิจัย เป็นการส่งเสริมให้เกิด Think Tank Team ในการพัฒนาแผนจังหวัด ซึ่งนับว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการออกแบบกระบวนการและขั้นตอนในการจัดทำแผนงบประมาณจังหวัดที่สอดคล้องกับเงื่อนไขสภาพที่เป็นจริง ลดความซ้ำซ้อน และมุ่งไปสู่การพัฒนาผลผลิตหลักของจังหวัดในอนาคต

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัยและกำหนดการศึกษาเป็นเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. วิธีการสุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เรื่องการศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการพลเรือนที่ปฏิบัติงานในจังหวัดพะเยา ข้าราชการพลเรือนที่ปฏิบัติงานในแต่ละอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้าน และประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดพะเยา

ประชากร แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการในจังหวัด กลุ่มข้าราชการในอำเภอ กลุ่มกำนันและผู้ใหญ่บ้าน และกลุ่มประชาชน

การสุ่มตัวอย่าง ใช้ Two stage stratified random sampling ดังนี้

1. แบ่งพื้นที่จังหวัดพะเยาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ อำเภอขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยใช้จำนวนตำบลและหมู่บ้านเป็นเกณฑ์แบ่ง
 - 1.1 อำเภอขนาดใหญ่ หมายถึง อำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านมากกว่า 100 แห่งขึ้นไป มี 3 อำเภอ ได้แก่ เมือง ดอกคำใต้ และเชียงคำ
 - 1.2 อำเภอขนาดกลาง หมายถึงอำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านตั้งแต่ 50 - 100 แห่งขึ้นไป มี 4 อำเภอ ได้แก่ แม่ใจ ปง จุน และภูซาง
 - 1.3 อำเภอขนาดเล็ก หมายถึงอำเภอที่มีจำนวนตำบลและหมู่บ้านตั้งแต่ ต่ำกว่า 50 แห่งลงมา มี 2 อำเภอ ได้แก่ เชียงม่วน และภูพานยาว

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. วิธีการสุ่มตัวอย่างอำเภอ

วิธีการสุ่มอำเภอจากข้างต้น กระทำโดย

(1) ทำฉลากชื่อแต่ละอำเภอไว้ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 อำเภอเมืองพะเยา อำเภอดอกคำใต้ และอำเภอเชียงคำ

กลุ่มที่ 2 อำเภอแม่ใจ อำเภอปง อำเภอจุน และอำเภอภูซาง

กลุ่มที่ 3 อำเภอเชียงม่วน และอำเภอภูพาน

(2) จากข้อ (1) สุ่มเลือกตัวอย่างแบบสัดส่วน และทำการจับฉลาก จะได้ตัวอย่างอำเภอ ดังนี้
กลุ่มที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา กลุ่มที่ 2 ได้แก่ อำเภอแม่ใจ และอำเภอจุน กลุ่มที่ 3 ได้แก่ อำเภอ
เชียงม่วน

2. การสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากร จะใช้จากสูตรของ Taro Yamane ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่าง หรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมด หรือ ขนาดของประชากรทั้งหมด
e คือ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง (sampling error)
ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ 10 %

สำหรับกลุ่มข้าราชการ คำนวณได้ดังนี้

(1) ข้าราชการที่อยู่ในพื้นที่จังหวัดพะเยา

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{1,977}{1 + 1,977 (0.10)^2} = 95 \text{ คน}$$

(2) ข้าราชการที่อยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{340}{1 + 340 (0.10)^2} = 77 \text{ คน}$$

รายละเอียดสำหรับกลุ่มข้าราชการทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏตามตารางที่ 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (ข้าราชการในจังหวัดพะเยา และข้าราชการในอำเภอ)

ลำดับ		จำนวนข้าราชการ ในจังหวัด (คน)	จำนวนข้าราชการ ในอำเภอ (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ข้าราชการในจังหวัด	1,977		95
1	ข้าราชการในอ.เมือง		100	77
2	ข้าราชการในอ.แม่ใจ		85	
3	ข้าราชการในอ.จุน		84	
4	ข้าราชการในอ.เชียงม่วน		71	
รวม		(1,977)	(340)	(172)

สำหรับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน คำนวณได้ดังนี้

(1) กำนันและผู้ใหญ่บ้าน

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{358}{1 + 358 (0.10)^2} = 78 \text{ คน}$$

(2) ประชาชนที่อยู่ในกลุ่มตัวอย่าง อายุ 18 ปีขึ้นไป

$$\text{แทนค่าสูตร } n = \frac{188,700}{1 + 188,700 (0.10)^2} = 100 \text{ คน}$$

รายละเอียดสำหรับกลุ่มกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน ปรากฏตามตารางที่ 2

ตาราง 2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และประชาชน)

ลำดับ		จำนวน กำนัน/ ผญบ. (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)	จำนวนประชาชนอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ขึ้นไป (คน)	กลุ่ม ตัวอย่าง (คน)
1	เมือง	172	78	103,121	100
2	แม่ใจ	66		28,905	
3	จุน	86		40,690	
4	เชียงม่วน	34		15,984	
รวม		(358)		(188,700)	

ในการเก็บข้อมูลวิจัยครั้งนี้จากสูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่คำนวณออกมาได้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างรวมจำนวน 350 ตัวอย่าง ซึ่งจะทำให้ผลการศึกษามีความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยนี้ จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เพื่อสอบถามข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ในเรื่องของการศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามชนิดเลือกตอบ ดังนี้ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ อาชีพ ตำแหน่ง ระยะเวลาการทำงาน รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา โดยวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวน 3 ด้าน ดังนี้

- การรับทราบข้อมูลข่าวสาร
- การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ
- การติดตามและการประเมินผล

ตอนที่ 3 การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ในรูปแบบการประเมินชิป CIPP model ได้แก่

- การประเมินสภาวะแวดล้อม
- การประเมินปัจจัยนำเข้า
- การประเมินกระบวนการ
- การประเมินผลผลิต

ตอนที่ 2 และ 3 เป็นคำถามปลายปิด จำนวน 29 ข้อ โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert scale ตามระดับของการประเมิน ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยเป็นลักษณะของข้อคำถามในเชิงบวก โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

จะใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยปรับค่า ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

การแปลผลคะแนนของข้อคำถามฯ ผู้ศึกษาได้แบ่งโดยใช้วิธีการคำนวณความกว้างของชั้น (มณัส ผิวม่วง, 2558: 44) ดังนี้

วิธีการแปลผลแบบสอบถามนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย ตามเกณฑ์คะแนน ดังนี้

คะแนนสูงสุด – คะแนนต่ำสุด

จำนวนชั้น

= 5 – 1

5

= 0.8

จากหลักเกณฑ์ดังกล่าว ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลความหมายระดับประเมินผลแผนพัฒนา
จังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ตามลำดับคะแนน ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายเพื่อการวิเคราะห์ มีดังนี้

โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของ เบส จอนห์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535: 100) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายระดับประเมินผล

ค่าเฉลี่ย	4.51 -5.00	แปลความหมายว่า	ประสบผลสำเร็จมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 -4.50	แปลความหมายว่า	ประสบผลสำเร็จมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 -3.50	แปลความหมายว่า	ประสบผลสำเร็จปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 -2.50	แปลความหมายว่า	ประสบผลสำเร็จน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 -1.50	แปลความหมายว่า	ประสบผลสำเร็จน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายระดับการมีส่วนร่วม

ค่าเฉลี่ย	4.51 -5.00	แปลความหมายว่า	มีส่วนร่วมมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51 -4.50	แปลความหมายว่า	มีส่วนร่วมมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51 -3.50	แปลความหมายว่า	มีส่วนร่วมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51 -2.50	แปลความหมายว่า	มีส่วนร่วมน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 -1.50	แปลความหมายว่า	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วย
การบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ.2551 ผู้ศึกษาได้กำหนดเป็นคำถามแบบ
ปลายเปิด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนใน
จังหวัดพะเยา ผู้ศึกษาได้กำหนดเป็นคำถามแบบปลายเปิด

วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัย ได้ศึกษา ค้นคว้าและสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า ตำรา วารสาร บทความ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด การมีส่วนร่วม ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3. จัดสร้างแบบสอบถามตามกรอบที่กำหนด โดยพิจารณาเนื้อหาตามวัตถุประสงค์และลักษณะงานที่ศึกษา

4. หาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม ดำเนินการดังนี้

- ทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งอยู่นอกเหนือจากกลุ่มที่จะทำการศึกษา จำนวน 30 ชุด จากนั้นทำการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) หรือ สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Simple Correlation) และคำนวณด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

วิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การจัดทำเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทำการตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

การหาความเชื่อมั่น (Reliability Test) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - Out) กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient)

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น มีรายละเอียดดังนี้

แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ โดยรวม ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.930

แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแผนการพัฒนาฯ โดยรวม ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.860

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยวิธีแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนกรอกเอง จำนวน 350 คน โดยให้กรอกข้อมูลตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของตนเอง และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเองพร้อมกับผู้ช่วย โดยได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 350 ฉบับ คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์เต็ม

2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ และความถูกต้องของแบบสอบถาม นำมาจัดหมวดหมู่ของแต่ละกลุ่มตัวอย่าง ทำการลงรหัสและนำไปประมวลผลด้วยระบบคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และเชิงอนุมาน

ในการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลการศึกษา จะเห็นว่า ไม่ได้ระบุวุฒิการศึกษา 10 คน จะทำให้เหลือข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จริงเพียง 340 คน และอาชีพ ไม่ได้ระบุอาชีพ 63 คน จะทำให้เหลือข้อมูลที่น่ามาวิเคราะห์จริงเพียง 287 คน ดังนั้น ในการประมวลผลในโปรแกรมสำเร็จรูป และการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ในส่วนของการศึกษา จำนวน 340 คน และอาชีพ 287 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ และสรุปผลนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t- test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance หรือ F-test) สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ซึ่งแบ่งออกตามตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่ม เป็นต้นไป

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ให้นำเสนอการวิเคราะห์เป็นความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1.1 ค่าจำนวน (frequency) และค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ค่าต่ำสุด (minimum) และค่าสูงสุด (maximum) ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

2. สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่

2.1 ค่า t-test สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ซึ่งแบ่งออกตามตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม

2.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance หรือ F-test) สำหรับการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรตาม ซึ่งแบ่งออกตามตัวแปรอิสระตั้งแต่ 3 กลุ่ม เป็นต้นไป และการทดสอบค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference)

ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

ตอนที่ 4 ข้อมูลปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ตาราง 3 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ข้อมูลส่วนบุคคล		จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ			
ชาย		158	45.14
หญิง		192	54.86
รวม		350	100
อายุ			
ต่ำกว่า 30 ปี		79	22.60
31 - 40 ปี		113	32.30
41 - 50 ปี		95	27.10
ตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป		63	18.00
รวม		350	100

ตาราง 3 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	124	36.47
ปริญญาตรี	118	34.71
สูงกว่าปริญญาตรี	98	28.82
รวม	340	100
อาชีพ		
ข้าราชการ/พนักงานราชการในจังหวัด	95	33.10
ข้าราชการ/พนักงานราชการในอำเภอ	77	26.82
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	78	27.18
พนักงานบริษัท	27	9.41
เกษตรกร	10	3.49
รวม	287	100
ประสบการณ์การทำงาน		
ไม่ได้ทำงาน	7	2
1-2 ปี	160	45.70
3-5 ปี	94	26.90
ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป	89	25.40
รวม	350	100
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	57	16.29
10,001 – 15,000 บาท	179	51.14
15,001 – 20,000 บาท	56	16.00
20,001 ขึ้นไป	58	16.57
รวม	350	100

จากตารางที่ 3 พบว่า ดังนี้

1. เพศ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายโดย เพศหญิงมีมากถึง (ร้อยละ 54.86) ส่วนที่เหลือเป็นเพศชาย (ร้อยละ 45.14)

2. อายุ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 32.30) รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี (ร้อยละ 27.10) มีอายุน้อยกว่า 30 ปี (ร้อยละ 22.60) และมีอายุตั้งแต่ 51 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 18.00)

3. ระดับการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด (ร้อยละ 36.47) รองลงมา มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 34.71) มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 28.82)

4. อาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานราชการในจังหวัดพะเยามากที่สุด (ร้อยละ 33.10) รองลงมา มีอาชีพกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 27.18) มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานราชการในอำเภอ (ร้อยละ 26.82) อาชีพพนักงานบริษัท (ร้อยละ 9.41) ตามลำดับ และอาชีพเกษตรกรน้อยที่สุด (ร้อยละ 3.49)

5. ประสบการณ์การทำงาน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ มีประสบการณ์การทำงาน 1-2 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 45.70) รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 3-5 ปี (ร้อยละ 26.90) มีประสบการณ์การทำงาน ตั้งแต่ 6 ปี ขึ้นไป (ร้อยละ 22.86) และไม่ได้ทำงานมาก่อนเลย น้อยที่สุด (ร้อยละ 2.00)

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท มากที่สุด (ร้อยละ 51.14) รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป (ร้อยละ 16.57) มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 16.29) และมีรายได้ต่อเดือน 15,001-20,000 บาท น้อยที่สุด (ร้อยละ 16.00)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สมมุติฐาน

1. ระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
	การรับทราบข้อมูล			
1	การรับทราบข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดทำแผน พัฒนาจังหวัดพะเยา	3.46	1.014	ปานกลาง
2	การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ / คณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.06	1.094	ปานกลาง
	รวม	3.26	.984	ปานกลาง
	การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ			
3	การร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ในการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.32	.970	ปานกลาง
4	การเข้าร่วมกำหนดประเด็น ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.05	1.050	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
5	การเข้าร่วมเสนอโครงการพัฒนา จังหวัด พะเยาฯ เพื่อการแก้ปัญหา	3.04	1.101	ปานกลาง
6	การเข้าร่วมพิจารณางบประมาณ เกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ	3.02	1.174	ปานกลาง
รวม		3.11	.998	ปานกลาง
7	การติดตามและการประเมินผล การนำเสนอปัญหาความต้องการ และศักยภาพของพื้นที่เพื่อ ประกอบการจัดทำแผนพัฒนา จังหวัดพะเยาฯ	3.06	1.101	ปานกลาง
8	การเข้าร่วมติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ	2.96	1.127	ปานกลาง
รวม		3.01	1.078	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.31$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ การรับทราบข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับการจัดทำแผน พัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 3.46$) การร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ในการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 3.32$) การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ /คณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 3.06$) การนำเสนอปัญหาความต้องการและศักยภาพของพื้นที่เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 3.06$) การเข้าร่วมกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X}= 3.05$) การเข้าร่วมพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 3.02$) และการเข้าร่วมติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ($\bar{X}= 2.96$) ตามลำดับ

ตาราง 5 ผลรวมของระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วม
ของประชาชน

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการมี ส่วน ร่วม
1	การรับทราบข้อมูล	3.26	.984	ปานกลาง
2	การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ	3.11	.998	ปานกลาง
3	การติดตามและการประเมินผล	3.01	1.078	ปานกลาง
รวม		3.13	1.020	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ประชาชนมีการรับทราบข้อมูล ($\bar{X} = 3.26$) การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ ($\bar{X} = 3.11$) และการติดตามและการประเมินผล ($\bar{X} = 3.01$)

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรจำนวน 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน ใช้การทดสอบค่า t-test และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way Analysis of Variance และการทดสอบค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2.1 การวิเคราะห์จำแนกตามเพศ

ตาราง 6 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา
แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามเพศ

ปัจจัย	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
1. การรับทราบข้อมูล	ชาย	3.37	.976	1.783	350	0.786
	หญิง	3.18	.985	1.785		
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ	ชาย	3.20	.921	1.592	350	0.036*
	หญิง	3.03	1.052	1.612		
3. การติดตามและการประเมินผล	ชาย	3.08	.986	1.193	350	0.083
	หญิง	2.95	1.147	1.211		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามเพศ ในตารางที่ 6 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล และการติดตามและการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2.2 การวิเคราะห์จำแนกตามอายุ

ตาราง 7 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การรับทราบข้อมูล					
ระหว่างกลุ่ม	2	1.566	.522	.537	.658
ภายในกลุ่ม	348	336.706	.973		
รวม	350	338.272			
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ					
ระหว่างกลุ่ม	2	3.797	1.266	1.274	.283
ภายในกลุ่ม	348	343.850	.994		
รวม	350	347.647			
3. การติดตามและการประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	2	2.808	.936	.804	.492
ภายในกลุ่ม	348	402.884	1.164		
รวม	350	405.692			

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอายุ ในตารางที่ 7 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2.3 การวิเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การรับทราบข้อมูล					
ระหว่างกลุ่ม	5	24.054	12.027	13.282	.000*
ภายในกลุ่ม	345	314.218	.906		
รวม	350	338.272			
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ					
ระหว่างกลุ่ม	5	19.079	9.539	10.075	.000*
ภายในกลุ่ม	345	328.568	.947		
รวม	350	347.647			
3. การติดตามและการประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	5	12.193	6.097	5.376	.005*
ภายในกลุ่ม	345	393.499	1.134		
รวม	350	405.692			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ในตาราง ที่ 8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูลการเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 9-11

ตาราง 9 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการรับทราบข้อมูล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.61	3.14	3.00
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.61	-	.46*	0.60
ปริญญาตรี	3.14	-	-	0.14*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.00		-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการรับทราบข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการเข้าร่วมจัดทำ
แผนฯ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.42	2.98	2.88
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.42	-	0.43*	0.53
ปริญญาตรี	2.98	-	-	0.10*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.88		-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการเข้าร่วมจัดทำแผน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามระดับการศึกษา ด้านการติดตามและการ
ประเมินผล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.25	2.94	2.81
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.25	-	0.30*	0.44*
ปริญญาตรี	2.94	-	-	0.13*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.81	-	-	-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการติดตามและการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

2.2.4 การวิเคราะห์จำแนกตามอาชีพ

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา
แบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การรับทราบข้อมูล					
ระหว่างกลุ่ม	5	75.525	15.105	19.776	.000*
ภายในกลุ่ม	345	262.748	.764		
รวม	350	338.272			
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ					
ระหว่างกลุ่ม	5	75.843	15.169	19.198	.000*
ภายในกลุ่ม	345	271.804	.790		
รวม	350	347.647			

ตาราง 12 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
3. การติดตามและการประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	5	66.315	13.263	13.444	.000*
ภายในกลุ่ม	345	339.377	.987		
รวม	350	405.692			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามอาชีพ ในตารางที่ 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 13 - 15

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการรับทราบข้อมูล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.51	3.58	3.57	2.70	2.95
ข้าราชการในจังหวัด	3.51	-	-0.06	-0.54	0.81	0.56
ข้าราชการในอำเภอ	3.58		-	0.01*	0.88	.063
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.57			-	0.86	0.62
พนักงานบริษัท	2.70				-	-0.24
เกษตรกร	2.95					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการรับทราบข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการเข้าร่วมจัดทำแผนฯ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.20	3.48	3.50	2.72	2.80
ข้าราชการในจังหวัด	3.20	-	-.028	-0.30	0.47*	0.40*
ข้าราชการในอำเภอ	3.48		-	-0.02	0.75	0.68
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.50			-	0.78	0.70
พนักงานบริษัท	2.72				-	-0.07
เกษตรกร	2.80					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านเข้าร่วมจัดทำแผนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พนักงานบริษัทกับข้าราชการในจังหวัด เกษตรกรกับข้าราชการในจังหวัด

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามอาชีพ ด้านการติดตามและ
การประเมินผล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.11	3.37	3.36	2.64	2.65
ข้าราชการในจังหวัด	3.11	-	-0.26	-0.25	0.47*	0.47*
ข้าราชการในอำเภอ	3.37		-	0.01*	0.72	0.71
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.36			-	0.71	0.70
พนักงานบริษัท	2.64				-	-0.01
เกษตรกร	2.65					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีอาชีพที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันใน
ด้านการติดตามและการประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ พนักงานบริษัทกับ
ข้าราชการในจังหวัด เกษตรกรกับข้าราชการในจังหวัด กำนันผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ

2.2.5 การวิเคราะห์จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การรับทราบข้อมูล					
ระหว่างกลุ่ม	3	6.074	2.025	2.109	.099*
ภายในกลุ่ม	347	332.198	.960		
รวม	350	338.272			
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ					
ระหว่างกลุ่ม	3	5.597	1.866	1.887	.031*
ภายในกลุ่ม	347	342.051	.989		
รวม	350	347.647			
3. การติดตามและการประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	3	9.017	3.006	2.622	.050*
ภายในกลุ่ม	347	396.675	1.146		
รวม	350	405.692			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในตารางที่ 16 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 17-19

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านการ
รับทราบข้อมูล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		3.21	3.31	3.39	3.05
ไม่ได้ทำงาน	3.21	-	-0.10	-0.18	0.16*
1-2 ปี	3.31		-	-0.08	0.34*
3-5 ปี	3.39			-	0.34*
6 ปีขึ้นไป	3.05				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการรับทราบข้อมูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 6 ปีขึ้นไปกับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1 - 2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา
จังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านเข้า
ร่วมการจัดทำแผนฯ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		3.07	3.11	3.27	2.29
ไม่ได้ทำงาน	3.07	-	-0.04	-0.20	0.14*
1-2 ปี	3.11		-	-0.16	0.18*
3-5 ปี	3.27			-	0.35*
6 ปีขึ้นไป	2.29				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการเข้าร่วมจัดทำแผนฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 6 ปีขึ้นไป กับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1 - 2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตามประสบการณ์การทำงานด้านการติดตามและประเมินผล

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		3.00	2.99	3.24	2.80
ไม่ได้ทำงาน	3.00	-	0.01*	-0.24	0.20*
1-2 ปี	2.99		-	-0.25	0.18*
3-5 ปี	3.24			-	0.36*
6 ปีขึ้นไป	2.80				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์การทำงานที่แตกต่างกันทำให้ระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกันในด้านการติดตามและประเมินผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 1 - 2 ปีกับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1 - 2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

2.2.5 การวิเคราะห์จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตาราง 20 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. การรับทราบข้อมูล					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.647	.549	.564	.639
ภายในกลุ่ม	347	336.625	.973		
รวม	350	338.272			

ตาราง 20 (ต่อ)

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
2. การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ					
ระหว่างกลุ่ม	3	6.478	2.159	2.190	.089
ภายในกลุ่ม	347	341.169	.986		
รวม	350	347.647			
3. การติดตามและการประเมินผล					
ระหว่างกลุ่ม	3	6.347	2.116	1.833	.141
ภายในกลุ่ม	347	399.345	1.154		
รวม	350	405.692			

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความแตกต่างของระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ปัจจัย 3 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในตารางที่ 20 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

สมมุติฐาน

1. ระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้ CIPP model ประสบผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก
2. คุณลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

ตาราง 21 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสภาวะแวดล้อม

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
	สภาวะแวดล้อม			
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.08	.952	ปานกลาง
2	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความ สอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และ ยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.25	.896	ปานกลาง
3	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นแผน ที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาจังหวัด ได้อย่างชัดเจน	3.40	.927	ปานกลาง
4	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้ จังหวัดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น	4.34	1.118	มาก
5	แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้เกิด ความสามัคคีของประชาชนในท้องถิ่น	3.54	.861	ปานกลาง
	รวม	3.53	.795	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านสภาวะแวดล้อม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.53$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้จังหวัดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.34$) รองลงมาคือ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้เกิดความสามัคคีของประชาชนในท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.54$) แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นแผนที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาจังหวัดได้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = 3.40$) แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความสอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.25$) มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X} = 3.08$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 22 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านปัจจัยนำเข้า

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
ปัจจัยนำเข้า				
1	บุคลากรที่เข้ามาดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผน	3.50	.885	ปานกลาง
2	คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นผู้มีความรู้	3.57	.963	มาก
3	ความสามารถ เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.24	.983	ปานกลาง
4	ความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการทำและการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.38	.958	ปานกลาง
5	ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.29	1.003	ปานกลาง
รวม		3.40	.846	ปานกลาง

จากตารางที่ 22 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านปัจจัยนำเข้า โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ คือ คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม ($\bar{X} = 3.57$) รองลงมาคือบุคลากรที่เข้ามาดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผน ($\bar{X} = 3.50$) ความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการทำและการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X} = 3.38$) ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X} = 3.29$) และการเปิดโอกาสให้

ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X} = 3.24$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 23 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลกระทบ

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความสำเร็จ
ผลกระทบ				
1	ประชาชนทราบตารางเวลาในการนำ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ไปปฏิบัติ	3.06	1.038	ปานกลาง
2	ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทบทวน ปรับปรุงแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา	3.06	1.049	ปานกลาง
3	ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนา	2.97	1.127	ปานกลาง
4	ดำเนินงานแจ้งให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคการดำเนิน	3.12	1.054	ปานกลาง
5	มีการประชาสัมพันธ์แผนการพัฒนา จังหวัดพะเยา ให้ประชาชนทราบ	3.16	1.082	ปานกลาง
รวม		3.08	.962	ปานกลาง

จากตารางที่ 23 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านกระบวนการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.08$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ มีการประชาสัมพันธ์แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.16$) รองลงมาคือ มีการจัดทำรายงานผล และสรุปผลการดำเนินงานแจ้งให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และเสนอแนะวิธีการแก้ไข ($\bar{X} = 3.12$) ประชาชนทราบตารางเวลาในการนำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.06$) ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทบทวน ปรับปรุงแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ($\bar{X} = 3.06$) ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เพื่อแก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 2.97$) ตามลำดับ

ตาราง 24 การวิเคราะห์ระดับความสำเร็จที่มีต่อการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลผลิต

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
ผลผลิต				
1	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน	3.19	.968	ปานกลาง
2	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นการสร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน	3.38	.996	ปานกลาง
3	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยประชาชน	3.46	1.047	ปานกลาง
4	ผู้นำในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มียุทธศาสตร์ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความมั่นคงภายในจังหวัดและ	3.28	.983	ปานกลาง
5	ผู้นำในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นเศรษฐกิจพอเพียง	3.59	.966	มาก
6	ประชาชนมีความพึงพอใจในแผนการพัฒนา	3.40	.951	ปานกลาง
รวม		3.39	.985	ปานกลาง

จากตารางที่ 24 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลผลิต โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับมาก 1 ข้อ คือ ผู้นำในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.59$) รองลงมาคือ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นความสำคัญกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยประชาชน ($\bar{X} = 3.46$) ประชาชนมีความพึงพอใจในแผนการพัฒนาจังหวัด ($\bar{X} = 3.40$) แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้น

การสร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ($\bar{X} = 3.38$) แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ มียุทธศาสตร์ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความมั่นคงภายในจังหวัดและตามแนวชายแดน ($\bar{X} = 3.28$) และแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ มียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน ($\bar{X} = 3.19$) อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตาราง 25 ผลรวมของระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

ข้อ	ข้อความ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความสำเร็จ
1	ด้านสภาวะแวดล้อม	3.53	.795	มาก
2	ด้านปัจจัยนำเข้า	3.40	.846	ปานกลาง
3	ด้านกระบวนการ	3.08	.962	ปานกลาง
4	ด้านผลผลิต	3.39	.985	ปานกลาง
รวม		3.35	0.900	ปานกลาง

จากตารางที่ 25 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีของระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.35$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านสภาวะแวดล้อม ($\bar{X} = 3.53$) ด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 3.40$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 3.39$) และ ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

การเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรจำนวน 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระจากกัน ใช้การทดสอบค่า t-test และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว One-way Analysis of Variance และการทดสอบค่าเฉลี่ย เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD (Least Significant Difference) ในการวิจัยครั้งนี้ กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.1 การวิเคราะห์จำแนกตามเพศ

ตาราง 26 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน
จำแนกตามเพศ

ปัจจัย	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
1. สภาวะแวดล้อม	ชาย	3.61	.724	1.944	2	.001*
	หญิง	3.45	.844	1.973	348	
2. ปัจจัยนำเข้า	ชาย	3.46	.791	1.387	2	.012*
	หญิง	3.34	.885	1.402	348	
3. ผลกระบวนการ	ชาย	3.16	.865	1.583	2	.006*
	หญิง	3.00	1.030	1.610	348	
4. ผลผลิต	ชาย	3.49	.841	2.001	2	.079
	หญิง	3.30	.922	2.019	348	

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามเพศ ในตารางที่ 26 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีเพศแตกต่างกัน มีระดับความสำเร็จต่อ ด้านผลผลิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า และ ด้านกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2.2 การวิเคราะห์จำแนกตามอายุ

ตาราง 27 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้านจำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. สภาวะแวดล้อม					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.114	.371	.585	.625
ภายในกลุ่ม	347	219.674	.635		
รวม	350	220.789			
2. ปัจจัยนำเข้า					
ระหว่างกลุ่ม	3	1.818	.606	.846	.470
ภายในกลุ่ม	347	247.902	.716		
รวม	350	249.720			
3. ผลกระบวนการ					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.894	.965	1.043	.373
ภายในกลุ่ม	347	319.890	.925		
รวม	350	322.784			
4. ผลผลิต					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.873	1.291	1.638	.180
ภายในกลุ่ม	347	272.716	.788		
รวม	350	276.589			

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามเพศ ในตารางที่ 27 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีระดับความสำเร็จต่อ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.3 การวิเคราะห์จำแนกตามระดับการศึกษา

ตาราง 28 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. สภาวะแวดล้อม					
ระหว่างกลุ่ม	4	23.346	11.673	20.515	.000*
ภายในกลุ่ม	346	197.442	.569		
รวม	350	220.789			
2. ปัจจัยนำเข้า					
ระหว่างกลุ่ม	4	17.877	8.939	13.378	.000*
ภายในกลุ่ม	346	231.843	.668		
รวม	350	249.720			
3. ผลกระบวนการ					
ระหว่างกลุ่ม	4	18.250	9.125	10.397	.000*
ภายในกลุ่ม	346	304.534	.878		
รวม	350	322.784			
4. ผลผลิต					
ระหว่างกลุ่ม	4	18.742	9.371	12.611	.000*
ภายในกลุ่ม	346	257.847	.743		
รวม	350	276.589			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา ในตารางที่ 28 พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้าด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 29 - 32

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านสภาวะแวดล้อม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.83	3.49	3.20
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.83	-	0.34*	0.63
ปริญญาตรี	3.49		-	0.28*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.20			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.67	3.36	3.12
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.67	-	0.31*	0.55
ปริญญาตรี	3.36		-	0.24*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.12			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านปัจจัยนำเข้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือปริญญาตรี กับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

ตาราง 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.36	3.01	2.81
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.36	-	0.35*	0.55
ปริญญาตรี	3.01		-	0.19*
สูงกว่าปริญญาตรี	2.81			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี

ตาราง 32 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของระดับการศึกษาในด้านผลผลิต

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		3.66	3.36	3.09
ต่ำกว่าปริญญาตรี	3.66	-	0.30*	0.56
ปริญญาตรี	3.36		-	0.26*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.09			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านผลผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ปริญาตรีกับต่ำกว่าปริญาตรี และสูงกว่าปริญาตรีกับปริญาตรี

3.2.4 การวิเคราะห์จำแนกตามอาชีพ

ตาราง 33 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. สภาวะแวดล้อม					
ระหว่างกลุ่ม	5	92.004	18.401	49.151	.000*
ภายในกลุ่ม	345	128.785	.374		
รวม	350	220.789			
2. ปัจจัยนำเข้า					
ระหว่างกลุ่ม	5	75.198	15.040	29.645	.000*
ภายในกลุ่ม	345	174.522	.507		
รวม	350	249.720			
3. ผลกระบวนการ					
ระหว่างกลุ่ม	5	93.138	18.628	27.904	.000*
ภายในกลุ่ม	345	229.645	.668		
รวม	350	322.784			
4. ผลผลิต					
ระหว่างกลุ่ม	5	79.752	15.950	27.875	.000*
ภายในกลุ่ม	345	196.837	.572		
รวม	350	276.589			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามอาชีพ ในตารางที่ 33 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันจะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 34 - 37

ตาราง 34 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพ ในด้านสภาวะแวดล้อม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.83	3.88	3.82	2.78	2.86
ข้าราชการในจังหวัด	3.83	-	-0.05	0.01*	10.5	0.97
ข้าราชการในอำเภอ	3.88		-	0.06*	1.10	1.02
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.82			-	1.04	0.96
พนักงานบริษัท	2.78				-	-0.07
เกษตรกร	2.86					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมิน/ล
แผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
กับข้าราชการในจังหวัด ข้าราชการในอำเภอกับข้าราชการในจังหวัด

ตาราง 35 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพ ในด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.58	3.80	3.69	2.70	3.04
ข้าราชการในจังหวัด	3.58	-	-0.22	-0.11	0.87	0.54
ข้าราชการในอำเภอ	3.80		-	0.11*	1.10	0.76
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.69			-	0.99	0.65
พนักงานบริษัท	2.70				-	-0.66
เกษตรกร	3.04					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผล แผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านปัจจัยนำเข้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ

ตาราง 36 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพ ในด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.24	3.48	3.48	2.50	2.62
ข้าราชการในจังหวัด	3.24	-	-0.23	0.24*	0.74	0.62
ข้าราชการในอำเภอ	3.48		-	0.01*	0.97	0.86
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.48			-	0.98	0.86
พนักงานบริษัท	2.50				-	-0.11
เกษตรกร	2.62					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผล แผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในจังหวัด และกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ

ตาราง 37 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของอาชีพ ในด้านผลผลิต

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ข้าราชการ ในจังหวัด	ข้าราชการ ในอำเภอ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	พนักงาน บริษัท	เกษตรกร
		3.61	3.76	3.69	2.72	2.98
ข้าราชการในจังหวัด	3.61	-	-0.15	-0.07	0.89	0.62
ข้าราชการในอำเภอ	3.76		-	0.78	1.04	0.78
กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	3.69			-	0.96	0.70
พนักงานบริษัท	2.72				-	0.26*
เกษตรกร	2.98					-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านผลผลิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ อาชีพเกษตรกรกับพนักงานบริษัท

3.2.5 การวิเคราะห์จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ตาราง 38 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. สภาวะแวดล้อม					
ระหว่างกลุ่ม	3	9.153	3.051	4.988	.002*
ภายในกลุ่ม	347	211.635	.612		
รวม	350	220.789			
2. ปัจจัยนำเข้า					
ระหว่างกลุ่ม	3	11.861	3.954	5.751	.001*
ภายในกลุ่ม	347	237.859	.687		
รวม	350	249.720			
3. ผลกระบวนการ					
ระหว่างกลุ่ม	3	9.480	3.160	3.490	.016*
ภายในกลุ่ม	347	313.304	.906		
รวม	350	322.784			
4. ผลผลิต					
ระหว่างกลุ่ม	3	5.950	1.983	2.536	.057
ภายในกลุ่ม	347	270.639	.782		
รวม	350	276.589			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามระดับประสบการณ์การทำงาน ในตารางที่ 38 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกัน จะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านผลผลิตไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงทำการทดสอบเป็นรายคู่โดยวิธี LSD ดังแสดงในตาราง 39 - 42

ตาราง 39 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงานในด้านสภาวะแวดล้อม

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		3.48	3.59	3.67	3.25
ไม่ได้ทำงาน	3.48	-	-0.11	-0.19	0.23*
1-2 ปี	3.59		-	-0.78	0.33*
3-5 ปี	3.67			-	0.41*
6 ปี ขึ้นไป	3.25				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 6 ปีขึ้นไปกับ ไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1 - 2 ปี 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

ตาราง 40 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงานในด้านปัจจัยนำเข้า

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		3.02	3.43	3.62	3.13
ไม่ได้ทำงาน	3.02	-	-0.40	-0.59	0.11*
1-2 ปี	3.43		-	0.19*	0.29*
3-5 ปี	3.62			-	0.19*
6 ปี ขึ้นไป	3.13				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านปัจจัยนำเข้า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 6 ปีขึ้นไปกับไม่ได้ทำงาน 3 - 5 ปี กับ 1 - 2 ปี 6 ปีขึ้นไปกับ 1 - 2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

ตาราง 41 การเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของประสบการณ์การทำงานในด้านกระบวนการ

รายการ	ค่าเฉลี่ย	ไม่ได้ทำงาน	1-2 ปี	3-5 ปี	6 ปีขึ้นไป
		2.74	3.02	3.33	2.92
ไม่ได้ทำงาน	2.74	-	0.15*	0.28*	0.70
1-2 ปี	3.02		-	0.13*	.022*
3-5 ปี	3.33			-	.035*
6 ปี ขึ้นไป	2.92				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันทำให้ระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านกระบวนการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 1 - 2 ปี กับไม่ได้ทำงาน 3 - 5 ปีกับไม่ได้ทำงาน 3 - 5 ปี กับ 1 - 2 ปี 6 ปีขึ้นไปกับ 3 - 5 ปี

3.2.6 การวิเคราะห์จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตาราง 42 การวิเคราะห์ความแตกต่างของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	sig
1. สภาวะแวดล้อม					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.507	.836	1.324	.266
ภายในกลุ่ม	247	218.282	.631		
รวม	250	220.789			
2. ปัจจัยนำเข้า					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.268	1.089	1.529	.207
ภายในกลุ่ม	247	246.452	.712		
รวม	250	249.720			
3. ผลกระบวนการ					
ระหว่างกลุ่ม	3	2.876	.959	1.037	.376
ภายในกลุ่ม	247	319.907	.925		
รวม	250	322.784			
4. ผลผลิต					
ระหว่างกลุ่ม	3	3.588	1.196	1.516	.210
ภายในกลุ่ม	247	273.002	.789		
รวม	250	276.589			

จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของระดับความสำเร็จเกี่ยวกับปัจจัย 4 ด้าน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในตารางที่ 42 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

ปัญหาและอุปสรรค ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ดังนี้

1. ประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนมากจะเป็นภาครัฐมากกว่า
2. ขาดการประชาสัมพันธ์จากจังหวัด หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. กลุ่มเป้าหมายไม่มีเวลาในการเข้าร่วม ต้องทำงานไม่มีวันหยุด
4. ไม่มีการสอบถามประชาชนโดยตรงว่าต้องการให้รัฐจัดทำแผนพัฒนาด้านใดเป็นสำคัญ ก่อนหรือหลัง เพราะประชาชนได้รับผลกระทบโดยตรงจากแผนการพัฒนา
5. คนหลายหมู่บ้าน หลายพื้นที่ เข้ามาอยู่รวมกัน หากมีการประชุมหมู่บ้าน จะไม่สามารถเข้าร่วมกลุ่มได้พร้อมเพรียงกัน
6. ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้ เช่น ประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วม ส่วนมากจะเป็นบุคลากรภาครัฐมากกว่า
7. ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ยังขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เช่น การจัดทำประชุมหมู่บ้าน ทั้งจังหวัดต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการมาก ไม่มีงบประมาณในส่วนนี้เพื่อดำเนินการ
8. ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา น้อย จนทำให้ไม่สามารถทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของจังหวัด และจังหวัดไม่สามารถทราบถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง
9. จังหวัดมีแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญอยู่หลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านก็ต้องเน้นความร่วมมือจากประชาชน แต่ประชาชนยังขาดความพึงพอใจในการทำงานของหน่วยงานราชการจึงทำให้แผนยุทธศาสตร์ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ดังนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ โดยภาพรวมให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ ตรงตามวัตถุประสงค์และการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดความพอใจทั้งภาครัฐ และเอกชน
2. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง ว่าจังหวัดมีการพัฒนาในด้านใดบ้างและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้หลายๆ ช่องทาง

3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในสื่อออนไลน์ช่องทางอินเทอร์เน็ตให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น Facebook, Line, Youtube เป็นต้น
4. จัดให้มีการประชุมหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่ เช่น อำเภอเมือง จะต้องมีการประชุมประชาชนให้ครบทุกหมู่บ้าน เพื่อให้ทราบสภาพปัญหาของชาวบ้าน และความต้องการเร่งด่วนของชาวบ้าน
5. ให้มีการเลือกกลุ่มอาชีพอิสระเข้าไปมีบทบาทในการวางแผน และการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย
6. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา โดยให้กลุ่มประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างทั่วถึง
7. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ จากหน่วยงานเอกชนในพื้นที่ โดยจัดทำเป็นโครงการต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุน และทรัพยากรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนฯ
8. จัดให้บุคลากรเข้ารับการอบรมในเรื่องการจัดทำแผนฯ เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนฯ
9. จัดสถานที่ให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เช่น จัดสถานที่ไว้ในที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. มีกล่องรับแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการร่วมกันจัดทำแผนฯ ให้ประชาชนเข้ามาเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี
11. สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จังหวัดจัดขึ้น

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-40 ปี รองลงมาอายุ 41-50 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี รองลงมาในระดับการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และมีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี น้อยที่สุด มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานราชการในจังหวัดพะเยา มากที่สุด รองลงมาอาชีพกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน มีอาชีพข้าราชการ/พนักงานราชการในอำเภอ อาชีพพนักงานบริษัท และอาชีพเกษตรกร ตามลำดับ มีประสบการณ์การทำงาน 1-2 ปี มากที่สุด รองลงมา มีประสบการณ์การทำงาน 3-5 ปี มีรายได้ต่อเดือน 10,001 – 15,000 บาท รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 20,001 บาท ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบตามสมมติฐาน

ผลการทดสอบตามสมมติฐานการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

สมมติฐานที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก

จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 ที่ว่าระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก

สมมุติฐานที่ 2 คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

ทดสอบความแตกต่างของข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ที่มีความแตกต่างกัน ทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในด้านการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมจัดทำแผนฯ และการติดตามและประเมินผลแตกต่างกัน ซึ่งเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้

การประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

สมมุติฐานที่ 1 ระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้ CIPP model ประสพผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก

จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้ CIPP model ประสพผลสำเร็จอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ 1 ที่ว่าระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้ CIPP model ประสพผลสำเร็จอยู่ในระดับมาก

สมมุติฐานที่ 2 คุณลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ที่แตกต่างกัน มีผลต่อความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา ในด้าน สภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ซึ่งเมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน มีผลต่อระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผน เป็นไปตามสมมุติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้

ผลที่ได้จากการวิจัย

1. อภิปรายผลความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

ตาราง 43 ความแตกต่างคุณสมบัติส่วนบุคคล

ตัวแปร	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เพศ	✓	
อายุ		✓
ระดับการศึกษา	✓	
อาชีพ	✓	
ประสบการณ์การทำงาน	✓	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		✓

ผลการวิจัย โดยภาพรวมพบว่าปัจจัยของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

1. ระดับการศึกษา การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อาชีพ การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ พนักงานบริษัทกับข้าราชการในจังหวัด เกษตรกรกับข้าราชการในจังหวัด พนักงานบริษัทกับข้าราชการในจังหวัด เกษตรกรกับข้าราชการในจังหวัด กำนันผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประสบการณ์การทำงาน การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 ปีขึ้นไป กับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1-2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3-5 ปี 6 ปีขึ้นไปกับไม่ได้ทำงาน 6 ปี ขึ้นไปกับ 1-2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3-5 ปี 1-2 ปีกับไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับไม่ได้ทำงาน 6 ปี ขึ้นไปกับ 1-2 ปี และ 6 ปีขึ้นไปกับ 3-5 ปี จะมีระดับการมีส่วนร่วมการรับทราบข้อมูล การเข้าร่วมการจัดทำแผนฯ และการติดตามและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อภิปรายผลความแตกต่างข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

ตาราง 44 ความแตกต่างคุณสมบัติส่วนบุคคล

ตัวแปร	แตกต่าง	ไม่แตกต่าง
เพศ	✓	
อายุ		✓
การศึกษา	✓	
อาชีพ	✓	
ประสบการณ์การทำงาน	✓	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		✓

ผลการวิจัย โดยภาพรวมพบว่าปัจจัยของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ที่ต่างกันมีระดับความสำเร็จแตกต่างกัน

1. ระดับการศึกษา การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีกับต่ำกว่าปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรีกับปริญญาตรี จะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. อาชีพ การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นกำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในจังหวัด ข้าราชการในอำเภอกับข้าราชการในจังหวัด กำนัน/ผู้ใหญ่บ้านกับข้าราชการในอำเภอ และอาชีพเกษตรกรกับพนักงานบริษัท จะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ประสบการณ์การทำงาน การศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การทำงาน 6 ปีขึ้นไป กับ ไม่ได้ทำงาน 6 ปีขึ้นไปกับ 1-2 ปี 6 ปีขึ้นไปกับ 3-5 ปี จะมีระดับความสำเร็จในการประเมินผลการจัดทำแผนฯ ด้านสภาวะแวดล้อม ปัจจัยนำเข้า และกระบวนการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

1.1 ด้านการรับทราบข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างมีการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการรับทราบข้อมูล

ข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดทำแผน พัฒนาจังหวัดพะเยาฯ และมีการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ /คณะทำงาน ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ

1.2 ด้านการเข้าร่วมจัดทำแผนฯ

กลุ่มตัวอย่างมีการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วม ของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการร่วมกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ในการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ การเข้าร่วมกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการ พัฒนาจังหวัดพะเยา การเข้าร่วมเสนอโครงการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เพื่อการแก้ปัญหาตามยุทธศาสตร์ และพื้นที่ และการเข้าร่วมพิจารณาประมาณเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงทอง โยธาใหญ่ (2545) การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่ ที่กล่าวว่า ประชาชนยังมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ทำให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ค่อยให้ความสำคัญในกิจกรรมของ องค์การบริหารส่วนตำบลเท่าที่ควร

1.3 ด้านการติดตามและการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างมีการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วม ของประชาชน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการนำ เสนอปัญหา ความต้องการและศักยภาพของพื้นที่เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ และการเข้าร่วม ติดตามและประเมินผล แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนิต สุภาแสน (2544) การวิจัยเรื่อง บทบาทของประชาสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กรณีศึกษาอำเภอแม่จัน จังหวัด เชียงราย” ที่กล่าวว่า การจัดทำแผนโครงการ ต้องให้ประชาชนมีบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาคม ควร ได้รับการสนับสนุนเพื่อให้เกิดความยั่งยืนต่อไปด้วยการเข้าร่วมโครงการ งาน แสวงหาบทบาทผ่านประชาคม หมู่บ้าน ตำบล และอำเภอ ตามคำแนะนำของราชการ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น ค้นหาปัญหาจัดลำดับ ความต้องการของหมู่บ้านและตำบล พร้อมร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาเพื่อกำหนดกรอบแผนพัฒนา หลัก บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาคม และร่วมติดตามประเมินผลการจัดทำแผนโครงการ

2. การประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

รูปแบบการประเมินชิป CIPP model

2.1 ด้านสภาวะแวดล้อม

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมี ส่วนร่วมของประชาชน ด้านสภาวะแวดล้อม โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ พบว่า แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ทำให้จังหวัดเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย รองลงมาคือ แผนพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ทำให้เกิดความสามัคคีของประชาชนในท้องถิ่น แผนการพัฒนา

จังหวัดพะเยา เป็นแผนที่กำหนดทิศทางของการพัฒนาจังหวัดได้อย่างชัดเจน แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความสอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

2.2 ด้านปัจจัยนำเข้า

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านปัจจัยนำเข้า โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากจำนวน 1 ข้อ คือ คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม รองลงมาคือบุคลากรที่เข้ามาดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผน ความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในการทำและการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา และการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการวิพากษ์วิจารณ์แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งทิพย์ เหล็กดี (2551 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) ไปปฏิบัติของสำนักงานจังหวัดเชียงใหม่มากคือ ปัจจัยด้านความชัดเจนของนโยบาย ทั้งวัตถุประสงค์ เป้าหมายและรายละเอียดที่ชัดเจน ปัจจัยด้านทรัพยากร ในด้านระยะเวลาการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัด การจัดสรรงบประมาณจังหวัด รวมทั้งความรู้ความเข้าใจของบุคลากรหรือเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านกระบวนการ

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านกระบวนการ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ มีการประชาสัมพันธ์แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง รองลงมาคือ มีการจัดทำรายงานผล และสรุปผลการดำเนินงานแจ้งให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และเสนอแนะวิธีการแก้ไข ประชาชนทราบตารางเวลาในการนำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ไปปฏิบัติ ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทบทวน ปรับปรุงแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำกับ ติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เพื่อแก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่องตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ สุขสุวรรณ (2550: บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง การประเมินกระบวนการจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบลกรณีศึกษา : จังหวัดสงขลา ที่กล่าวว่า การพัฒนาศักยภาพคนในพื้นที่ให้มีความเข้าใจในเรื่องกระบวนการติดตามและประเมินผล ตลอดจนเป็นผู้อำนวยความสะดวกสนับสนุนกระบวนการ เพื่อให้กระบวนการจัดทำแผนสุขภาพเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2.4 ด้านผลผลิต

กลุ่มตัวอย่างมีระดับความสำเร็จเกี่ยวกับการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านผลผลิต โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าระดับมาก 1 ข้อ คือ ผู้นำในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เน้นเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เน้นความสำคัญกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยประชาชนประชาชนมีความพึงพอใจในแผนการพัฒนาจังหวัด แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เน้นการสร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ มียุทธศาสตร์ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความมั่นคงภายในจังหวัดและตามแนวชายแดน และแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ มียุทธศาสตร์ที่ เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรค และข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาและอุปสรรค

ด้านสถานะแวดล้อม

ประชาชนยังขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มประชาชนที่ไม่สามารถเข้าถึงการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดได้ เช่นประชาชนไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน ส่วนมากจะเป็นภาครัฐมากกว่า

ด้านปัจจัยนำเข้า

ในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ยังขาดงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เช่น การจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ทั้งจังหวัดต้องใช้ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการมาก ไม่มีงบประมาณในส่วนนี้เพื่อดำเนินการ

ด้านกระบวนการ

ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ น้อย จนทำให้ไม่สามารถทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบันของจังหวัด และจังหวัดไม่สามารถทราบถึงปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง

ด้านผลผลิต

จังหวัดมีแผนยุทธศาสตร์ที่สำคัญอยู่หลายด้าน ซึ่งแต่ละด้านก็ต้องเน้นความร่วมมือจากประชาชน แต่ประชาชนยังขาดความพึงพอใจในการทำงานของหน่วยงานราชการจึงทำให้แผนยุทธศาสตร์ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์เท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

ด้านสถานะแวดล้อม

1. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา โดยให้กลุ่มประชาชนที่ไม่มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯ เข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างทั่วถึง
2. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในทุกช่องทาง ว่าจังหวัดมีการพัฒนาในด้านใดบ้างและให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้หลายๆ ช่องทาง
3. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ในสื่อออนไลน์ช่องทางอินเทอร์เน็ตให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เช่น Facebook, Line, Youtube เป็นต้น

ด้านปัจจัยนำเข้า

1. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ จากหน่วยงานเอกชนในพื้นที่ โดยจัดทำเป็นโครงการต่างๆ เพื่อขอรับการสนับสนุนเงินทุน และทรัพยากรที่สามารถนำไปใช้ในการจัดทำแผนฯ
2. จัดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมในเรื่องการจัดทำแผนฯ เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถในการจัดทำแผนฯ

ด้านกระบวนการ

1. จัดสถานที่ให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เช่น จัดสถานที่ไว้ในที่ว่าการอำเภอ หรือที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. มีกล่องรับแสดงความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะในการร่วมกันจัดทำแผนฯ ให้ประชาชนเข้ามาเขียนข้อความแสดงความคิดเห็นได้อย่างเสรี

ด้านผลลัพธ์

1. สร้างความเชื่อมั่นให้ประชาชนมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ด้านต่างๆ เพื่อให้ประชาชนเกิดความพึงพอใจ และเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ที่จังหวัดจัดขึ้น
2. จัดให้มีการฝึกอบรมผู้นำในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ให้เน้นเศรษฐกิจพอเพียงที่ทำได้ในพื้นที่จังหวัด และเหมาะสมกับสภาพพื้นที่

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำวิธีการสัมภาษณ์การสังเกตแบบมีส่วนร่วม มาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ทราบถึงความต้องการของประชาชน และเข้าใจถึงปัญหาของชุมชนมากขึ้น เพื่อให้การจัดทำแผนฯ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรมีการเพิ่มตัวแปรให้มากขึ้น เพื่อค้นหาแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานชุมชนสัมพันธ์มากขึ้น เช่น ผลตอบแทนหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด

3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด จากจังหวัดใกล้เคียง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูล ปัญหา แนวทางการแก้ไข และการสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกันและนำมาเป็นแบบอย่างในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- จักรวัชร ศิริวรรณ. (2554). *การประเมินโครงการความหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิริกา นุตาลัย.(2553). *โครงการวิจัยการพัฒนาระบบและกระบวนการจัดทำแผนจังหวัดบนพื้นฐานยุทธศาสตร์ข้อมูลและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- เจมส์ แอล. เครย์ตัน. (2551). *การมีส่วนร่วมของประชาชนและการแก้ปัญหาความขัดแย้ง*. กรุงเทพมหานคร : บริษัทศูนย์การพิมพ์แก่นจันทร์.
- ธนิต สุภาแสน. (2544). *บทบาทของประชาสังคมในการจัดทำแผนพัฒนาระยะ 5 ปี กรณีศึกษาอำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์ ร.ม. (สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธเนศ ขำเกิด. (2545). *การประเมินผลการฝึกอบรมตามรูปแบบการประเมินของเคริกแพตทริก (Kirkpatrick)*. วารสารเทคโนโลยี (สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น), ปีที่ 28 ฉบับที่ 160 2545.
- ประสิทธิ์ การกลาง. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสฬการพิมพ์
- ปาริชาติ สุขสุวรรณ. (2550). *การประเมินกระบวนการจัดทำแผนสุขภาพระดับตำบลกรณีศึกษา : จังหวัดสงขลา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- พวงทอง โยธาใหญ่. (2545). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ วิทยานิพนธ์ ร.ม. (สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง).เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พสุ เดชะรินทร์. (2545). *การจัดการเชิงกลยุทธ์และนโยบายธุรกิจ*. พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มานพ ภาชิตวิไลธรรม และคณะ. (2550). *คู่มือการจัดทำยุทธศาสตร์ของส่วนราชการ*. จังหวัดเชียงราย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2551). *แนวทางการศึกษาชุดวิชา การประเมินและการจัดการโครงการประเมิน 24702 หน่วยที่ 1-7*. บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช
- เยาวดี รางชัยกุล วิบูลย์ศรี. (2542). *การประเมินโครงการแนวคิดและการปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

- รัตน์ บัวสนธิ์. (2549). *การประเมินโครงการ/การวิจัยเชิงปริมาณ*. กรุงเทพฯ : บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์.
- รุ่งทิพย์ เหล็กดี. (2551). *การจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและงบประมาณจังหวัดของสำนักงานจังหวัด เชียงใหม่ ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2550*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- วรเดช จันทรศร และไพโรจน์ ภัทรนรากุล. (2541). *การประเมินผลระบบเปิด*. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์.
- วิชุดา มาตัญญู และ สมนึก ชัชวาลย์. (2543). *การวิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการ เงินกองทุนหมู่บ้าน และชุมชน*. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2543.
- สมคิด พรหมจ้อย. (2544). *เทคนิคการประเมินโครงการ*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุนิรัตน์ จันทรรัก. (2554). *แลกเปลี่ยนเรียนรู้นโยบายกับการวางแผน*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภารการพิมพ์
- สุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *กลยุทธ์การวิจัยเพื่อพัฒนางาน วิจัยเพื่อพัฒนาองค์กร*. นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.
- สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2552). *แผนกับการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด*. กรุงเทพฯ: บริษัทบพิการพิมพ์จำกัด.
- สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารราชการจังหวัด สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย. (2547). *คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด*. สบจ. 12/2547.
- อคิน รพีพัฒน์. (2547). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษา นโยบายสาธารณสุข.
- อรรถัย กักผล. (2546). *คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน*. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิปรีญญาโท นักบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Gabrial Almond and Sidhry Verba. (1963). *The Civic culture: political attitudes and democracy in five nation*. Princeton,N.J.:Princeton University Press

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

แบบสอบถามการประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่า แผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ เพียงใด ทั้งนี้เพื่อที่จะได้นำผลที่ได้จากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นต่อไป

ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนสมบูรณ์ตามสภาพความเป็นจริง และขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

นายขวัญตระกูล หาญกล้า

คำชี้แจง แบบสอบถามมีทั้งหมด 5 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 3 ระดับความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

3.1 การประเมินสภาวะแวดล้อม

3.2 การประเมินปัจจัยนำเข้า

3.3 การประเมินกระบวนการ

3.4 การประเมินผลผลิต

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ○ หน้าข้อความที่ตรงกับลักษณะความเป็นจริงของท่านเอง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

- ☐ ข้าราชการ/พนักงานราชการในจังหวัด ☐ ข้าราชการ/พนักงานราชการในอำเภอ
☐ กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน ☐ พนักงานบริษัท ☐ เกษตรกร

5. ประสบการณ์การทำงานในอาชีพ ปี

6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (โดยประมาณ) บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

คำชี้แจง : กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมที่กำหนดให้เพียง 1 ช่อง โดยให้ท่านพิจารณาว่า ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดในแต่ละขั้นตอนมาก น้อยเพียงใด

ข้อ	ด้าน	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	การรับทราบข้อมูล ข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา					
2	การร่วมกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ในการพัฒนาจังหวัดพะเยา					
3	การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ /คณะทำงานในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา					
4	การเข้าร่วมกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดพะเยา					
5	การเข้าร่วมเสนอโครงการพัฒนาจังหวัดพะเยาเพื่อการแก้ปัญหาตามยุทธศาสตร์และพื้นที่					
6	การนำเสนอปัญหาความต้องการและศักยภาพของพื้นที่เพื่อประกอบการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา					
7	การเข้าร่วมพิจารณางบประมาณเกี่ยวกับแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา					
8	การเข้าร่วมติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อแผนพัฒนาจังหวัดพะเยาแบบมีส่วนร่วมของประชาชน

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านเพียง 1 ช่อง

ข้อ	ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับแผนการ พัฒนาจังหวัดพะเยา					
2	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มีความ สอดคล้องกับนโยบาย กฎหมาย และ ยุทธศาสตร์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง					
3	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เป็นแผนที่ กำหนดทิศทางของการพัฒนาจังหวัดได้อย่าง ชัดเจน					
4	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้จังหวัด เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น					
5	แผนพัฒนาจังหวัดพะเยา ทำให้เกิดความ สามัคคีของประชาชนในท้องถิ่น					
6	บุคลากรที่เข้ามาดำเนินการจัดทำแผนการ พัฒนาจังหวัดพะเยา มีความรู้ ความสามารถ และเชี่ยวชาญในการจัดทำแผน					
7	คณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนการพัฒนา จังหวัดพะเยา เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นที่ยอมรับนับถือจากสังคม					
8	การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ วิพากษ์วิจารณ์ แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา					
9	ความร่วมมือของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการทำและการปฏิบัติตามแผนพัฒนาจังหวัด พะเยา					

ข้อ	ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10	ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา					
11	ประชาชนทราบตารางเวลาในการนำแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ไปปฏิบัติ					
12	ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการทบทวนปรับปรุงแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา					
13	ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการกำกับติดตาม และประเมินผลแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เพื่อแก้ไขปัญหา และข้อบกพร่องอย่างต่อเนื่อง					
14	มีการจัดทำรายงานผล และสรุปผลการดำเนินงานแจ้งให้ประชาชนทราบ พร้อมทั้งระบุปัญหา อุปสรรคการดำเนินงาน และเสนอแนะวิธีการแก้ไข					
15	มีการประชาสัมพันธ์แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง					
16	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา มียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประชาชน					
17	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยา เน้นการสร้างคุณค่าและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน					

ข้อ	ด้าน	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
18	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืน โดยประชาชน					
19	แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ มียุทธศาสตร์ที่ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมความมั่นคงภายในจังหวัดและตามแนวชายแดน					
20	ผู้นำใน แผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ เน้นเศรษฐกิจพอเพียง					
21	ประชาชนมีความพึงพอใจในแผนการพัฒนาจังหวัดพะเยาฯ					

ตอนที่ 4 ปัญหาและอุปสรรคในการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดพะเยา

.....

.....

.....

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดพะเยา

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข
ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ตารางภาคผนวกที่ 1 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนฯโดยรวม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.930	8

Item-Total Statistics

No	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pt1	25.0667	25.857	.402	.558
pt2	25.1667	24.006	.697	.678
pt3	25.5000	22.190	.864	.871
pt4	25.6000	22.593	.845	.812
pt5	25.7000	23.528	.761	.724
pt6	25.6667	22.989	.691	.689
pt7	25.5667	20.530	.904	.899
pt8	25.6667	20.368	.924	.889

ตารางภาคผนวกที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นต่อแผนการพัฒนาร่วม

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.860	21

Item-Total Statistics

No	Scale Mean If Item Deleted	Scale Variance If Item Deleted	Corrected Item - Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
pt1	77.7000	48.493	.607	.847
pt2	77.6667	49.195	.592	.848
pt3	77.3333	50.575	.474	.853
pt4	76.6667	56.299	-.136	.868
pt5	77.6333	51.206	.394	.856
pt6	77.3000	51.666	.425	.855
pt7	77.4333	54.530	.046	.870
pt8	77.8000	51.683	.411	.855
pt9	77.5667	49.978	.558	.850
pt10	77.7000	53.390	.203	.862
pt11	78.1000	52.645	.237	.862
pt12	78.1333	54.189	.090	.867
pt13	78.0667	51.375	.309	.860
pt14	77.6667	51.195	.421	.855
pt15	77.9333	48.340	.582	.848
pt16	77.5333	48.740	.665	.846
pt17	77.4667	49.637	.564	.850
pt18	77.4000	47.697	.724	.843
pt19	77.6000	48.179	.636	.846
pt20	77.2000	48.579	.746	.844
pt21	77.4333	49.564	.658	.847

ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นายขวัญตระกูล หาญกล้า
วัน เดือน ปี เกิด	8 พฤศจิกายน 2523
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	95 ซอย 1 ถนนวัดลี ตำบลเวียง อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
อาชีพปัจจุบัน	รับราชการ
ตำแหน่ง	ปลัดอำเภอ (เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการ)
ที่ทำงานปัจจุบัน	ที่ทำการปกครองอำเภอเมืองพะเยา ถนนพหลโยธิน ตำบลบ้านต๋อม อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2546	รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาการเมืองการปกครอง จาก มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
พ.ศ. 2560	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ